VĂN HÓA

CƠ QUAN CỦA BỘ VĂN HÓA, THỂ THAO VÀ DU LỊCH

NĂM THỨ 67
THỨ TƯ
14.8.2024 (11.7 Giáp Thìn)
Số 98 (4075)
www.baovanhoa.vn
Email: baovanhoa@fpt.vn

Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm chủ trì cuộc họp Thường trực Tiểu ban Văn kiện Đại hội XIV của Đảng

[3]

Lăng Chủ tịch Hồ Chí Minh mở cửa đón khách từ ngày 13.8

[2]

Nhiều di sản được ghi danh văn hóa phi vật thể quốc gia

[9]

THÀNH TÍCH Ở OLYMPIC 2024 nhìn từ GDP và dân số

(VH). Thành tích đoàn Hàn Quốc đạt được tại Thế vận hội 2024 chính là minh chứng của việc áp dụng khoa học thể thao. Tất nhiên cũng cần nói thêm rằng nhà nước và doanh nghiệp cũng đóng một vai trò quan trọng trong việc phát triển khoa học thể thao thông qua việc đầu tư vào cơ sở hạ tầng, nghiên cứu và phát triển, cũng như hỗ trợ tài chính cho các VĐV và các chương trình đào tạo...

[15]



10 NỀN KINH TẾ LỚN NHẤT THẾ GIỚI NĂM 2023

XẾP HẠNG & QUỐC GIA	GDP (TỶ ĐÔ LA MỸ)	GDP BÌNH QUÂN ĐẦU NGƯỜI (NGHÌN ĐÔ LA MỸ)
1 Mỹ	26.954	80,41
2 Trung Quốc	17.786	12,54
3 Đức	4.430	52,82
4 Nhật Bản	4.231	33,95
5 Ấn Độ	3.730	2,61
6 Anh	3.332	48,91
7 Pháp	3.052	46,32
8 Ý	2.190	37,15
9 Brazil	2.132	10,41
10 Canada	2.122	53,25



TT	ĐOÀN	HCV	HCB	HCĐ	TỔNG
1	Mỹ	40	44	42	126
2	Trung Quốc	40	27	24	91
3	Nhật Bản	20	12	13	45
4	Úc	18	19	16	53
5	Pháp	16	26	22	64
6	Hà Lan	15	7	12	34
7	Anh	14	22	29	65
8	Hàn Quốc	13	9	10	32
9	Ý	12	13	15	40
10	Đức	12	13	8	33

Olympic Paris 2024 chứng kiến chiến thắng sát nút của đoàn Mỹ trước Trung Quốc. Qua đó cho thấy, tiềm lực kinh tế luôn gắn liền với thành tích thi đấu thể thao
Infographic: MẠNH LÊ

VĂN HÓA & **SUY NGẪM**

Nghiêm trị những kẻ tung tin "vịt"

● **BẢO THƯ**

Những ngày qua, câu chuyện về một nữ nhân viên của một tập đoàn lây HIV cho 16 người lan truyền chóng mặt trên mạng xã hội. Cuối cùng cơ quan chức năng cũng đã "truy vết" ra kẻ tung tin bịa đặt cũng như những người phát tán thông tin độc hại ấy. Sáu bị can đã bị khởi tố với tội danh tuyên truyền văn hóa phẩm đồi trụy. Vụ việc khép lại, nhưng vẫn tiếp tục mở ra việc hành xử thế nào trên mạng xã hội, cũng như câu chuyện hậu pháp lý.

(Xem tiếp trang 2)

THIẾT CHẾ VĂN HÓA Ở TP.HCM:

Bao nhiêu công trình đã thành "ký ức đô thị"?

[8]

Tổ chức ICOMOS thẩm định thực địa tại Hải Dương

[3]

Lên Minh Hóa say với điệu... Hò thuốc cá

[5]

Lăng Chủ tịch Hồ Chí Minh mở cửa đón khách từ ngày 13.8

Tại buổi kiểm tra thực tế kết quả tu bổ định kỳ công trình Lăng Chủ tịch Hồ Chí Minh năm 2024 và làm việc với Ban Quản lý Lăng Chủ tịch Hồ Chí Minh (Ban Quản lý Lăng) về kết quả thực hiện nhiệm vụ 6 tháng đầu năm 2024 diễn ra hôm 12.8, Thủ tướng Phạm Minh Chính nhất trí tiếp tục mở cửa Lăng Chủ tịch Hồ Chí Minh trở lại, đón đồng bào và khách quốc tế vào viếng Chủ tịch Hồ Chí Minh từ ngày 13.8.

Theo Ban Quản lý Lăng, tính từ ngày 15.8.2023 đến ngày 31.7.2024, Ban Quản lý Lăng đã đón tiếp gần 2 triệu lượt đồng bào và khách quốc tế đến viếng Chủ tịch Hồ Chí Minh; đón tiếp gần 14.000 lượt người viếng Đài Tưởng niệm các Anh hùng liệt sĩ. Trong 6 tháng đầu năm 2024, Ban Quản lý Lăng cũng đón tiếp hơn 1,6 triệu lượt khách thăm Khu Di tích Chủ tịch Hồ Chí Minh tại Phủ Chủ tịch; đón tiếp hơn 430.000 lượt khách thăm Bảo tàng Hồ Chí Minh.

Đặc biệt, Ban Quản lý Lăng đã chủ động xây dựng kế hoạch, chuẩn bị tốt về nhân lực, vật tư, phương án; phối hợp hiệp đồng, triển khai thực hiện tu bổ định kỳ công trình Lăng Chủ tịch Hồ Chí Minh năm 2024 bảo đảm chất lượng, an toàn tuyệt đối, đúng tiến độ đề ra.

P.V

Hơn 190 tỉ đồng xây dựng Quảng trường VHTT tỉnh Thừa Thiên Huế

Dự án Quảng trường văn hóa thể thao (VHTT) tỉnh Thừa Thiên Huế vừa khởi công xây dựng với kinh phí đầu tư 196 tỉ đồng. Dự án được triển khai trên diện tích hơn 7 ha, tại phường Xuân Phú, TP Huế. Trong đó, chi phí xây dựng hơn 158 tỉ đồng, do Ban Quản lý dự án đầu tư xây dựng và phát triển đô thị tỉnh Thừa Thiên Huế làm chủ đầu tư. Dự án sẽ cải tạo nhà thi đấu Trung tâm thể thao tỉnh hiện tại thành công trình văn hóa đa năng; tháo dỡ một số cấu kiện không phù hợp; mở rộng nhà thi đấu từ tổng diện tích sàn 11.952m^2 lên tổng diện tích sàn khoảng 19.542m^2.

Khu vực hạ tầng kỹ thuật có tổng diện tích hơn 7 ha, được chia thành 3 khu chức năng chính. Gồm khu công trình công cộng; khu quảng trường văn hóa lễ hội, quảng trường thể dục thể thao, quảng trường triển lãm, trưng bày; khu quảng trường văn hóa cộng đồng, vườn hoa, sân khấu ngoài trời... Dự án cũng xây dựng bãi đỗ xe với diện tích 5.800m^2 và xây dựng, chỉnh trang hệ thống cảnh quan. Mục tiêu đầu tư xây dựng Quảng trường VHTT tỉnh Thừa Thiên Huế để cải tạo, chỉnh trang khu vực trung tâm nhằm từng bước hoàn thiện các thiết chế VHTT công cộng phục vụ người dân. Đồng thời, định hướng phát triển không gian đô thị, kết nối hài hòa về hệ thống kiến trúc cảnh quan, góp phần nâng cao đời sống tinh thần, thúc đẩy phát triển kinh tế, xã hội của tỉnh. Hiện dự án đang triển khai gói thầu số 10 về chi phí xây dựng và thiết bị hạng mục hạ tầng kỹ thuật thuộc dự án Quảng trường VHTT tỉnh Thừa Thiên Huế.

S.THÙY

Nghiêm trị...

(Tiếp theo trang 1)

Ngày 10.8, Viện KSND thành phố Phổ Yên (Thái Nguyên) cho biết đã phê chuẩn quyết định khởi tố vụ án và khởi tố bị can đối với 6 người liên quan đến vụ việc trên. Trong đó, 4 nam thanh niên bị khởi tố bắt tạm giam; còn 2 người phụ nữ được cho tại ngoại do đang nuôi con nhỏ dưới 36 tháng tuổi. Trước đó, ngày 26.7, trên mạng xã hội có nhiều cá nhân đăng tải thông tin, hình ảnh, video văn hóa phẩm đồi trụy và danh sách lây nhiễm HIV gán ghép cho nữ nhân viên đang làm việc tại một tập đoàn gây hoang mang và bức xúc trong dư luận xã hội. Bất chấp việc đại diện các cơ quan chức năng đã xác minh và khẳng định thông tin này sai sự thật, nhưng nó vẫn lan truyền một cách chóng mặt.

Ngày 31.7, Phòng An ninh mạng và phòng, chống tội phạm sử dụng công nghệ cao Công an tỉnh Thái Nguyên đã làm rõ các đối tượng trong vụ tung tin một "kiều nữ" lây HIV cho 16 người. Từ đó, vấn đề đặt ra là vậy trách nhiệm pháp lý trong vụ việc này thế nào? Người vi phạm bị xử lý ra sao? Các cơ quan, tổ chức có quyền lợi bị xâm phạm cần làm gì để bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp? Và truy tố với tội danh tuyên truyền văn hóa phẩm đồi trụy đã đủ sức răn đe và có nên khởi tố thêm tội danh? Riêng đối với hành vi truyền bá văn hóa phẩm đồi trụy, trách nhiệm hình sự nếu thuộc các trường hợp như văn hóa phẩm là dữ liệu được số hóa có dung lượng 1GB trở lên; là ảnh có số lượng từ 100 ảnh trở lên; Sách in, báo in hoặc vật phẩm khác có số lượng từ 50 đơn vị trở lên hay phổ biến cho từ 10 người trở lên. Theo Điều 326 Bộ luật Hình sự 2015, mức phạt cơ bản của hành vi này là phạt tiền 10-100 triệu đồng, phạt cải tạo không giam giữ đến 3 năm hoặc phạt tù từ 6 tháng đến 3 năm.

Quy định đã rõ, tuy nhiên trong trường hợp kể trên, tính chất và mức độ phải coi là nghiêm trọng. Vậy có thể khởi tố thêm tội danh? Nói như LS Hoàng Trọng Giáp (Đoàn Luật sư thành phố Hà Nội), có thể khẳng định thông tin nữ nhân viên nọ nhiễm HIV và lây bệnh cho nhiều người khác là thông tin sai sự thật, gây tổn hại nghiêm trọng tới danh dự, nhân phẩm của cá nhân cũng như an ninh trật tự xã hội. Đây sẽ là cơ sở để công an xem xét xử lý thêm các đối tượng về một trong 2 tội danh. Thứ nhất, nếu các đối tượng biết rõ nội dung thông tin đăng tải là sai sự thật nhưng vẫn cố tình lan truyền thông tin nhằm mục đích xúc phạm nghiêm trọng danh dự, nhân phẩm hoặc gây thiệt hại đến quyền, lợi ích hợp pháp của người bị "vu vạ" thì những người này có thể bị khởi tố về tội vu khống theo Điều 156 Bộ luật Hình sự 2015, khi sử dụng mạng máy tính hoặc mạng viễn thông, phương tiện điện tử để phạm tội, khung hình phạt có thể áp dụng là 1-3 năm tù.

Thứ hai, nếu các đối tượng đăng tin không nhằm mục đích cố tình xúc phạm danh dự, nhân phẩm của cá nhân, không biết rõ về tính xác thực của nguồn tin nhưng vẫn cố tình lan truyền, chia sẻ những thông tin sai sự thật trên mạng xã hội nhằm các mục đích như thỏa mãn sự tò mò, thỏa mãn những sở thích lệch lạc, hèn kém hay đơn giản chỉ để "câu like", tạo ra dư luận xấu, làm giảm uy tín của cá nhân, đây là hành vi có dấu hiệu của tội đưa hoặc sử dụng trái phép thông tin mạng máy tính, mạng viễn thông theo Điều 288 Bộ luật Hình sự 2015. Theo đó, khung hình phạt cơ bản có thể áp dụng là phạt tiền 30-200 triệu đồng, cải tạo không giam giữ đến 3 năm hoặc phạt tù từ 6 tháng tới 3 năm.

Trở lại vấn đề, cơ quan chức năng đã khởi tố bị can nhưng câu chuyện pháp lý vẫn cần tiếp tục đặt ra, với yêu cầu hình phạt phải nghiêm để không thể bất cứ cá nhân nào lợi dụng mạng xã hội, giấu mặt rồi mặc tình "ném đá giấu tay". ■

Truy tặng Huân chương Bảo vệ Tổ quốc đối với công an viên hy sinh khi làm nhiệm vụ

Ngày 13.8, Công an tỉnh Nghệ An tổ chức Lễ truy tặng Huân chương Bảo vệ Tổ quốc của Chủ tịch nước Cộng hòa XHCN Việt Nam đối với ông Hoàng Thế Thắng, nguyên công an viên xã Hùng Tiến, huyện Nam Đàn, đã dũng cảm hy sinh trong đấu tranh phòng, chống tội phạm. Ngày 31.12.2023, Chủ tịch nước Cộng hòa XHCN Việt Nam đã ký Quyết định số 1811/QĐ-CTN về việc truy tặng Huân chương Bảo vệ Tổ quốc hạng Ba đối với ông Hoàng Thế Thắng.

Tại buổi lễ, thừa ủy quyền của Chủ tịch nước, đại tá Trần Hồng Quang, Phó Bí thư Đảng ủy, Phó Giám đốc Công an tỉnh Nghệ An đã trao Huân chương Bảo vệ Tổ quốc hạng Ba cho thân nhân gia ông Hoàng Thế Thắng. Trước đó, khoảng 19h33' ngày 10.10.2023, nhận được tin báo đối tượng Nguyễn Đình Trí (SN 1970), trú tại xóm Yên Quả, xã Hùng Tiến có hành vi gây gổ, chém người, ông Hoàng Thế Thắng, công an viên bán chuyên trách đã nhanh chóng đến hiện trường để phối hợp ngăn chặn vụ việc; đồng thời điện báo Công an xã Hùng Tiến triển khai lực lượng xuống hiện trường để giải quyết. Khi lực lượng Công an xã đang trên đường di chuyển, ông Thắng đã có mặt tại hiện trường. Thời điểm này, đối tượng Trí đã uống rượu và có hành vi tấn công một người hàng xóm, đe dọa những người xung quanh, ông Thắng đã tiếp cận để vận động, thuyết phục, đồng thời tìm cách ngăn chặn hành vi của đối tượng. Tuy nhiên, lợi dụng đêm tối, đối tượng Trí đã manh động dùng dao đâm vào ngực trái anh Thắng.

Tổ công tác Công an xã Hùng Tiến có mặt tại hiện trường thì ông Thắng đã ngã gục cách hiện trường không xa, còn đối tượng Trí khóa chặt cửa ở trong nhà. Công an xã Hùng Tiến đã khẩn trương phối hợp cùng người dân đưa ông Thắng đi cấp cứu, đồng thời, báo cáo lãnh đạo Công an huyện Nam Đàn về vụ việc. Công an huyện Nam Đàn điều động 25 cán bộ, chiến sĩ với đầy đủ công cụ hỗ trợ có mặt tại hiện trường; tính toán các phương án, áp sát ngôi nhà, kiên trì vận động, thuyết phục. Đến 20h30' cùng ngày đã khống chế được đối tượng. Cùng thời điểm này, Công an huyện Nam Đàn nhận được tin ông Thắng không qua khỏi.

PHẠM NGÂN

Khẩn trương làm rõ vụ bạo hành trẻ em ở Phú Thọ

Giám đốc Công an tỉnh Phú Thọ Nguyễn Minh Tuấn vừa cho biết, đơn vị đã yêu cầu Công an huyện Tân Sơn khẩn trương vào cuộc xác minh, làm rõ để xử lý nghiêm đối tượng bạo hành cháu L.V.Q (ở xóm Còn 1, xã Thu Ngạc, huyện Tân Sơn, Phú Thọ) theo quy định của pháp luật. Đêm 12.8, Cơ quan Cảnh sát điều tra, Công an huyện Tân Sơn đã triệu tập Phùng Văn Tú đến trụ sở để làm rõ vụ việc. Tại cơ quan Công an, Tú thừa nhận đã có hành vi đánh đập cháu Q. như trong clip.

Theo lời khai của Tú, thời gian gần đây, cháu Q đã trộm cắp tiền, tài sản của người thân. Vì quá bức xúc nên ngày 4.8, Tú đã sử dụng dây thừng buộc chân, tay của cháu L.V.Q treo lên xà nhà sau đó sử dụng roi để đánh, cắt quần áo và dội nước vào mặt cháu để răn đe. Đây là lần đầu tiên cháu Q. bị Tú đánh. Đại tá Nguyễn Minh Tuấn, Giám đốc Công an tỉnh Phú Thọ đề nghị, UBND huyện Tân Sơn chỉ đạo Ủy ban Chăm sóc, bảo vệ và giáo dục trẻ em huyện phối hợp các ban, ngành, đoàn thể có liên quan tổ chức thăm hỏi, động viên, hỗ trợ cháu L.V.Q để cháu sớm ổn định tinh thần và cuộc sống. Đồng thời, kiến nghị các cơ quan chức năng phối hợp các ban, ngành, đoàn thể thường xuyên quan tâm, nắm bắt, có biện pháp giáo dục riêng đối với các trường hợp trẻ thiếu sự quan tâm, giáo dục của cha mẹ và gia đình dẫn tới có hành vi thiếu chuẩn mực.

Trước đó, ngày 12.8, trên các diễn đàn mạng xã hội đăng tải clip ghi lại hình ảnh một người đàn ông có hành vi đánh đập một bé trai. Bước đầu xác định, cháu bé xuất hiện trong clip tên là L.V.Q (sinh năm 2011). Người có hành vi bạo hành cháu là Phùng Văn Tú, cha dượng của cháu.

B.H

Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm chủ trì cuộc họp Thường trực Tiểu ban Văn kiện Đại hội XIV của Đảng

Hôm qua 13.8, tại Trụ sở Trung ương Đảng, dưới sự chủ trì của Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm, Trưởng Tiểu ban Văn kiện Đại hội XIV của Đảng, Thường trực Tiểu ban Văn kiện đã họp cho ý kiến vào dự thảo Báo cáo chính trị do Tổ Biên tập xây dựng trên cơ sở Đề cương chi tiết Báo cáo chính trị đã được Hội nghị Trung ương 9 khóa XIII thông qua.



Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm phát biểu kết luận cuộc họp

Phát biểu kết luận cuộc họp, Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm ghi nhận, đánh giá cao và biểu dương những nỗ lực của Tổ Biên tập Văn kiện đã làm việc với tinh thần chủ động, trách nhiệm để trình Thường trực Tiểu ban bản dự thảo Báo cáo chính trị lần thứ 5. Bên cạnh đó, Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm cũng lưu ý, Tổ Biên tập cần nghiên cứu kỹ các nghị quyết của BCH Trung ương Đảng, Bộ Chính trị, Ban Bí thư, các nghị quyết của Quốc hội và Chính phủ..., nhất là những văn bản vừa được ban hành trong nhiệm kỳ này, các chủ trương, định hướng mới được nghiên cứu, tổng kết trong thực tiễn để chắt lọc, đưa những nhận thức mới, những chủ trương, định hướng quan trọng vào dự thảo Báo cáo chính trị. Báo cáo chính trị của Đại hội XIV phải là sản phẩm của tầm cao trí tuệ, là một công trình kết tinh trí tuệ tập thể của toàn Đảng, toàn dân, toàn quân, như cố Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng đã chỉ đạo, phải phát huy dân chủ và trí tuệ tập thể, phải có sự tham gia đóng góp của các cơ quan, ban, ngành Trung ương và các địa phương, các tổ chức chính trị - xã hội và nhân dân; tranh thủ sự tham gia đóng góp của các đồng chí nguyên lãnh đạo, của giới trí thức, các nhà nghiên cứu, quản lý; chú trọng khai thác kết quả nghiên cứu khoa học ở trong nước và quốc tế...

Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm nhấn mạnh, công việc của Tiểu ban, Thường trực Tiểu ban Văn kiện cũng như Tổ Biên tập Văn kiện sắp tới còn rất lớn, thời gian đến Hội nghị Trung ương 10 không còn nhiều, đòi hỏi phải có sự nỗ lực rất cao để tiếp tục hoàn thiện dự thảo Báo cáo chính trị; cần tiếp tục dành thời gian, tâm sức thỏa đáng, phối hợp, liên hệ chặt chẽ, thường xuyên với các tiểu ban, thường trực tổ biên tập các tiểu ban khác để hoàn thành công việc quan trọng và nhiều ý nghĩa này với chất lượng cao nhất và đúng tiến độ.

P.V

HỒ SƠ ĐỀ CỬ YÊN TỬ - VĨNH NGHIÊM - CÔN SƠN, KIẾP BẠC LÀ DI SẢN THẾ GIỚI:

Tổ chức ICOMOS thẩm định thực địa tại Hải Dương

Trong hai ngày 12-13.8, đoàn chuyên gia Hội đồng Di tích và di chỉ quốc tế (ICOMOS), tổ chức tư vấn của UNESCO về di sản thế giới đã tiến hành thẩm định thực địa hồ sơ đề cử quần thể di tích và danh thắng Yên Tử - Vĩnh Nghiêm - Côn Sơn, Kiếp Bạc tại Hải Dương.


Đoàn chuyên gia ICOMOS khảo sát tại vùng bảo vệ, vùng đệm chùa Nhẫm Dương

Ảnh: M.LINH

Đoàn đã khảo sát chùa Nhẫm Dương, động Kính Chủ (Kinh Môn), nghe giới thiệu sơ lược về các di tích, Ban quản lý di tích và hệ thống phân vùng bảo vệ di tích Kính Chủ - Nhẫm Dương. Sau khi thực địa các di tích, ông Ratish Nanda, chuyên gia ICOMOS đánh giá cao những nỗ lực của chính quyền địa phương trong việc khoanh vùng bảo vệ di tích. Ông Ratish Nanda nhấn mạnh, cần cắm mốc giới vùng được bảo vệ, thể hiện rõ hơn thành phần nhà ở, cánh đồng để bản đồ sát với thực tế. Nhiều vấn đề khác cũng được chuyên gia ICOMOS quan tâm và đã được các chuyên gia, nhà khoa học trong nước, lãnh đạo Sở VHTTDL, thị xã Kinh Môn làm rõ như: Mối liên hệ giữa động Kính Chủ, chùa Nhẫm Dương với khu di tích lịch sử Bạch Đằng (bãi cọc Yên Giang, đồng Vạn Muối, đồng Má Ngựa), tỉnh Quảng Ninh; tính xác thực toàn vẹn và giá trị nổi bật toàn cầu của di tích động Kính Chủ, chùa Nhẫm Dương; quy chế, kế hoạch quản lý và định hướng phát huy di sản đề cử của thị xã Kinh Môn...

Ngày 13.8, đoàn khảo sát đến Kiếp Bạc, chùa Côn Sơn, chùa Thanh Mai (TP Chí Linh), nghe giới thiệu tóm lược về các di tích, Ban quản lý di tích và hệ thống phân vùng bảo vệ khu di tích Côn Sơn - Kiếp Bạc. Đây là lần thẩm định có ý nghĩa quan trọng của đoàn chuyên gia ICOMOS. Báo cáo đánh giá của đoàn là một trong những cơ sở quan trọng để UNESCO xem xét, công nhận quần thể di tích và danh thắng Yên Tử - Vĩnh Nghiêm - Côn Sơn, Kiếp Bạc là di sản thế giới. Trước đó, các đoàn chuyên gia UNESCO đã nhiều lần về Hải Dương khảo sát, tư vấn việc xây dựng hồ sơ đề cử quần thể di tích và danh thắng Yên Tử - Vĩnh Nghiêm - Côn Sơn, Kiếp Bạc trở thành di sản thế giới.

Hồ sơ quần thể di tích và danh thắng Yên Tử - Vĩnh Nghiêm - Côn Sơn, Kiếp Bạc là hồ sơ đầu tiên nằm trên địa bàn 3 tỉnh với 20 điểm, cụm điểm di tích, trong đó có 1 di tích quốc gia, 7 di tích quốc gia đặc biệt. Việc xây dựng hồ sơ công nhận di sản thế giới cho quần thể di tích được khởi động năm 2013 nhưng sau đó phải tạm dừng để bổ sung, chứng minh các tiêu chí theo yêu cầu của UNESCO, gồm giá trị nổi bật toàn cầu, tính toàn vẹn và xác thực.

L.SƠN

Đà Nẵng đầu tư, quản lý thiết chế VHTT còn nhiều bất cập

Báo cáo chuyên đề giám sát của đoàn giám sát của HĐND TP Đà Nẵng về thiết chế VHTT cho thấy: Việc quy hoạch, đầu tư, quản lý các Trung tâm Văn hóa thể thao (VHTT) từ cấp thành phố tới xã, phường ở Đà Nẵng hiện vẫn gặp nhiều vướng mắc, bất cập, chưa đáp ứng yêu cầu, kỳ vọng. Theo đó, tiến độ đầu tư xây dựng các Trung tâm VHTT cơ sở trên địa bàn thành phố không đạt theo tiến độ đề ra. Nhiều công trình, thiết chế chưa được đầu tư hoàn thiện, đồng bộ, còn thiếu nhiều hạng mục so với tiêu chuẩn; máy móc, trang thiết bị hoạt động chưa được trang bị đầy đủ, không đáp ứng nhu cầu sử dụng.

Còn nhiều công trình xuống cấp, hư hỏng nhưng chậm sửa chữa; một số công trình đầu tư kéo dài trong nhiều năm chưa hoàn thiện, nhiều hạng mục mới đưa vào sử dụng nhưng đã xuống cấp... Một số đơn vị khác vẫn còn lúng túng trong việc tìm đối tác và xây dựng đề án sử dụng tài sản công. Ngoài ra, công tác quy hoạch, bố trí đất cho các công trình, thiết chế VHTT tại Đà Nẵng tuy được quan tâm rà soát, bổ sung nhưng còn nhiều bất cập, chưa đạt chỉ tiêu đề ra. Diện tích đất dành cho VHTT tuy có tăng nhưng vẫn chưa đạt tiêu chuẩn của quốc gia phân bổ. Cụ thể, đất đầu tư cho văn hóa thấp hơn 31,45 ha, đất đầu tư cho thể dục thể thao thấp hơn 3,89 ha. Quỹ đất dành cho VHTT tại các khu vực trung tâm thành phố còn hạn chế. Nhiều thiết chế từ cấp thành phố đến cơ sở tuy đã được quy hoạch trong mạng lưới, đã đề ra mục tiêu đầu tư xây dựng nhưng đến nay vẫn chưa chọn được địa điểm xác lập thủ tục đầu tư xây dựng.

Đoàn giám sát đề nghị thành phố Đà Nẵng cần đảm bảo quỹ đất đầu tư cho VHTT theo quy hoạch, xây dựng các Trung tâm VHTT quận, huyện xứng tầm, có cơ chế huy động nguồn lực xã hội hóa đối với thiết chế VHTT các cấp… Ngoài ra, cần hoàn thiện, nâng cao năng lực của đội ngũ nhân lực làm công tác VHTT các cấp.

NGỌC HÀ

Cẩn trọng trong **cao điểm dịch bệnh**

● **THẾ TUẤN**

Giới chuyên gia Y tế cho biết, hiện có thể coi là cao điểm dịch bệnh khi cùng lúc xuất hiện thêm ca bạch hầu ở Thanh Hóa, các ca sởi ở TP.HCM và diễn biến rất phức tạp dịch sốt xuất huyết ở Hải Phòng, Hà Nội.

Khoanh vùng, không để bệnh bạch hầu lây lan

Thông tin từ Bộ Y tế, trong 3 ca xác định dương tính với bạch hầu tại huyện Mường Lát (Thanh Hóa) có bệnh nhân nữ 17 tuổi mang thai 8 tháng. Bệnh nhân khởi phát bệnh ngày 1.8 với triệu chứng đau rát họng, tự mua thuốc điều trị tại nhà nhưng không đỡ.

Ngày 4.8, bệnh nhân đến phòng khám tư nhân sản phụ khoa tại thị trấn Mường Lát và được tư vấn đến bệnh viện đa khoa của huyện khám với triệu chứng sốt nhẹ, đau rát họng, nuốt vướng, niêm mạc họng đỏ xung huyết, amidan 2 bên sưng nề đỏ… Chiều 4.8, bệnh nhân được chuyển đến Bệnh viện đa khoa tỉnh Thanh Hóa. Tại đây, kết quả xét nghiệm nuôi cấy và định danh vi khuẩn cho kết quả dương tính với bạch hầu. Ngày 5.8, Trung tâm Kiểm soát bệnh tật (CDC) tỉnh Thanh Hóa lấy mẫu xét nghiệm gửi về Viện Vệ sinh dịch tễ Trung ương, đồng thời bệnh nhân được chuyển lên Bệnh viện bệnh Nhiệt đới Trung ương (Hà Nội) điều trị. Đáng chú ý, bệnh nhân không rõ tiền sử tiêm chủng, trước khi có triệu chứng bệnh không đi khỏi nơi cư trú, không tiếp xúc với người có triệu chứng tương tự. Gia đình không có ai khác mắc bệnh.

Như vậy, tới ngày 13.8, qua điều tra ổ dịch tại huyện Mường Lát đã xác định 3 bệnh nhân dương tính với bạch hầu (17 tuổi, 74 tuổi và 10 tuổi). Cơ quan chức năng tỉnh Thanh Hoá đã huy động hơn 200 người thần tốc khoanh vùng, truy vết, cách ly, không để lây lan sang các địa phương khác. 34 trường hợp F1 của 3 bệnh nhân đã được cách ly, theo dõi tại nhà. UBND tỉnh Thanh Hóa cũng đã công bố dịch bệnh bạch hầu thuộc huyện Mường Lát. Mức độ nguy hiểm của dịch là bệnh truyền nhiễm nhóm B, bệnh truyền nhiễm nguy hiểm với khả năng lây lan bệnh nhanh và có thể tử vong. Cùng đó, Cục Y tế dự phòng (Bộ Y tế) đã có văn bản đề nghị Sở Y tế Thanh Hóa tăng cường phối hợp giám sát phát hiện sớm các trường hợp nghi mắc bệnh tại ổ dịch và tại cộng đồng, lấy mẫu xét nghiệm xác định kịp thời trường hợp mắc bệnh. Đồng thời triển khai các biện pháp xử lý triệt để ổ dịch, tổ chức điều tra và điều trị kháng sinh dự phòng cho tất cả các trường hợp tiếp xúc gần theo hướng dẫn của Bộ Y tế. Thông báo kịp thời cho các cơ sở y tế khi phát hiện trường hợp nghi ngờ mắc bệnh để được cách ly, xử lý kịp thời, không để bùng phát ổ dịch. Trường hợp cần thiết, huy động nhân lực, cử các đội cơ động chống dịch, đội cấp cứu lưu động hỗ trợ cho các địa phương triển khai công tác phòng chống dịch.

Như vậy, từ đầu năm 2024 đến nay cả nước ghi nhận 9 trường hợp mắc bệnh bạch hầu tại các tỉnh Nghệ An, Bắc Giang, Hà Giang, Thanh Hóa, trong đó 1 trường hợp tử vong. Trước đó, ngày 13.7.2024, Thủ tướng Phạm Minh Chính đã ký Công điện số 68 chỉ đạo các Bộ, ngành, địa phương tăng cường công tác phòng, chống bệnh bạch hầu.

Theo Tổ chức Y tế thế giới (WHO), hiện không có phương pháp điều trị cụ thể cho bệnh SXH mà trọng tâm là điều trị các triệu chứng. Dùng thuốc giảm đau và hạ sốt như paracetamol có thể giúp kiểm soát các triệu chứng tuy không khỏi bệnh. Tránh dùng thuốc chống viêm như aspirin và ibuprofen vì chúng có thể làm tăng nguy cơ chảy máu, một biến chứng nguy hiểm của sốt xuất huyết. Dự kiến tháng 9.2024 Việt Nam sẽ có vắc xin SXH. Cục Quản lý Dược (Bộ Y tế) đã cấp phép cho vắc xin SXH do Công ty Takeda (Nhật Bản) sản xuất có tên là Qdenga. Đây là vắc xin SXH đầu tiên được cấp phép tại Việt Nam.

3 bệnh nhi tử vong do mắc bệnh sởi

Tại TP Hồ Chí Minh, ngày 11.8, Sở Y tế đã kiến nghị UBND thành phố công bố dịch sởi trong bối cảnh số ca bệnh sởi tăng nhanh và đã có 3 trẻ mắc bệnh sởi tử vong (tính từ đầu năm đến nay). Theo báo cáo từ các bệnh viện trên địa bàn thành phố, hiện đã có 505 ca sốt phát ban nghi sởi, trong đó có 262 ca xét nghiệm dương tính; hơn 50% là các ca bệnh ở tỉnh, thành khác đến khám và điều trị tại TP.HCM.

Tính riêng các trường hợp có địa chỉ tại thành phố thì có 201 ca sốt phát ban nghi sởi, trong đó 116 ca xét nghiệm dương tính. Trong 116 ca xác định có 27,6% là trẻ dưới 9 tháng tuổi; 78,4% là trẻ dưới 5 tuổi. Số bệnh nhân chưa tiêm chủng hoặc chưa tiêm đủ 2 mũi vắc xin sởi chiếm đến 66% và có đến 30% không rõ tiền sử tiêm chủng. Vẫn theo Sở Y tế TP.HCM, hiện toàn thành phố đã có 48 phường, xã trên 14 quận, huyện có ca bệnh sởi xác định, 8 quận, huyện có từ 2 phường xã trở lên có ca bệnh. Đáng chú ý, trong khi đó từ năm 2021 đến năm 2023 trên địa bàn TP.HCM chỉ có 1 ca xét nghiệm dương tính với sởi. Trong 3 bệnh nhi mắc bệnh sởi tử vong, trường hợp thứ nhất là bé gái 3 tuổi. Trường hợp thứ hai là bé gái 4 tháng tuổi. Hai trường hợp này đều chưa được tiêm vắc xin. Trường hợp thứ ba là bé trai 7 tuổi, đã tiêm chủng 2 mũi vắc xin sởi. Cả 3 trẻ đều mắc những bệnh lý mạn tính, dẫn đến biến chứng nặng khi mắc bệnh sởi và đã tử vong dù được tích cực điều trị.

Theo Sở Y tế TP.HCM, bệnh sởi là bệnh truyền nhiễm gây dịch lây qua đường hô hấp do virus sởi gây nên. Bệnh có biểu hiện đặc trưng là sốt, viêm kết mạc và phát ban, có thể dẫn đến nhiều biến chứng như viêm phổi, viêm não, viêm tai giữa, viêm loét giác mạc, tiêu chảy... có thể gây tử vong.

Dịch sốt xuất huyết đang trong giai đoạn nguy hiểm

Ngày 9.8, cơ quan chức năng xác nhận một nữ giáo viên ở Hải Phòng sau khi đi chăm sóc mẹ bị sốt xuất huyết (SXH) ở Hà Nội đã bị mắc SXH nên nhập viện điều trị. Đến ngày 8.8, gia đình xin về điều trị thì bà tử vong.

Theo báo cáo của Trung tâm Y tế quận Lê Chân (Hải Phòng), bệnh nhân là bà H., 45 tuổi, ở phường Vĩnh Niệm, giáo viên một trường Tiểu học ở quận Lê Chân. Qua điều tra dịch tễ của cơ quan y tế, ngày 18.6, bà H. (chưa có dấu hiệu của bệnh) đi chăm sóc mẹ điều trị SXH tại Bệnh viện bệnh Nhiệt đới Trung ương (Hà Nội). Đến ngày 20.6, bà H. được chẩn đoán mắc SXH và chỉ định nhập viện tại Bệnh viện bệnh Nhiệt đới Trung ương ngày 22.6. Quá trình điều trị, người bệnh có diễn biến nặng, được điều trị tích cực (thở máy, lọc máu, truyền dịch) nhưng tình trạng không cải thiện, viêm phổi nặng hơn, bội nhiễm kèm theo, suy đa tạng. Dù đã được điều trị tích cực nhưng bà H. đã không qua khỏi. Theo Sở Y tế Hải Phòng, đến thời điểm này toàn thành phố có 196 ca mắc SXH mới. Dịch SXH ở Hải Phòng có xu hướng gia tăng từ tháng 6 đến nay. Phó Giám đốc Sở Y tế Hải Phòng Phan Huy Thục cho biết, trong tháng 7 vừa qua, trên địa bàn ghi nhận 4.307 ca mắc SXH. Tính trong 7 tháng đầu năm 2024, Hải Phòng ghi nhận 7.118 ca mắc SXH, gấp hơn 64 lần số ca mắc cùng kỳ năm trước.

Tại Hà Nội, dịch SXH cũng diễn biến phức tạp. Báo cáo của Trung tâm Kiểm soát và phòng ngừa dịch bệnh (CDC) Hà Nội cho thấy, SXH liên tục tăng từ tháng 7 đến nay, mỗi tuần có gần 200 người mắc, các huyện ghi nhận nhiều ca mắc nhất là Đan Phượng, Hà Đông, Thạch Thất, Phúc Thọ... Thống kê của Bộ Y tế, từ đầu năm đến nay, cả nước ghi nhận 41.905 trường hợp mắc SXH, trong đó 5 người tử vong. Bộ Y tế khuyến cáo người dân không chủ quan, dịch bệnh SXH đã bắt đầu vào giai đoạn cao điểm. Trong khi đó, theo PGS Đỗ Duy Cường, Giám đốc Trung tâm bệnh Nhiệt đới (Bệnh viện Bạch Mai), thời gian gần đây bệnh viện đã tiếp nhận nhiều ca SXH nặng với nhiều dấu hiệu cảnh báo và biến chứng nguy hiểm như suy gan nặng, tiểu cầu tụt nhanh, máu cô đặc… nguy cơ tử vong cao.

Cũng theo PGS Cường, nhóm có nguy cơ cao diễn biến nặng khi SXH là trẻ em dưới 4 tuổi, đặc biệt dưới 12 tháng tuổi; Nhóm bệnh nền, dễ chảy máu, có bệnh xuất huyết giảm tiểu cầu vô căn, có bệnh đông máu, khó cầm máu; Người thừa cân, béo phì; Phụ nữ mang thai bị sốt xuất huyết có thể sinh bất cứ lúc nào.

Bạch hầu, sởi và SXH vẫn diễn biến phức tạp. Vì thế mọi người dân cần nêu cao cảnh giác, bảo vệ sức khỏe bản thân cũng như sức khỏe cộng đồng. Tuyệt đối tuân thủ hướng dẫn của ngành Y tế, không giấu bệnh, không tự ý điều trị, nhất là với các phương cách, bài thuốc truyền miệng vì có thể khiến bệnh tiến triển nặng nề hơn. ■



Lấy mẫu xét nghiệm những trường hợp tiếp xúc gần với bệnh nhân mắc bạch hầu tại Thanh Hóa Ảnh: B.LÂM

Lên Minh Hóa say với điệu... Hò thuốc cá

● **Bài, ảnh: MAI THỤC LINH**

Minh Hóa là huyện biên giới của tỉnh Quảng Bình được thiên nhiên ban tặng với trùng điệp núi đồi, cùng những thung lũng nằm nép mình dưới những dãy núi đá hùng vĩ. Đây là nơi sinh sống, giao thoa văn hóa của đồng bào các dân tộc.

"Ai lên Minh Hóa thân thương/ Chè xanh mật ngọt đượm tình quê hương, là làn điệu "Hò thuốc cá" chan chứa đầy tình yêu quê hương với lời mời gọi tha thiết mà nghệ nhân Đinh Thị Phương Đống (82 tuổi, trú tại thị trấn Quy Đạt) hát cho chúng tôi khi đặt chân đến Minh Hóa.



Người dân Minh Hóa biểu diễn Hò thuốc cá

"Bí mật" chưa được "bật mí"

"Hò thuốc cá", một điệu hò được ra đời từ lao động, sản xuất của người Nguồn huyện Minh Hóa. Từ xa xưa, cuộc sống của người Nguồn ở huyện Minh Hóa chủ yếu là săn bắt, phát rừng làm nương rẫy, đánh ong lấy mật và thịnh hành nhất phải kể đến nghề thuốc cá. "Hò thuốc cá" bắt nguồn từ nghề chế thuốc từ rễ của một loại cây trên rừng làm thuốc thả xuống khe, suối để bắt cá.

Ông Đinh Xuân Đình, Chủ tịch Hội Di sản văn hóa huyện Minh Hóa cho biết, "cứ vào dịp mùa Đông và mùa Xuân, người Nguồn đi từng đoàn lên rừng bới rễ cây tèng (thuộc họ dây leo, rễ dạng củ, có chứa độc tố), về đập dập, trộn với đất ướt, lấy bùn trát kín, ủ lại, rồi chất củi đốt xung quanh. Sau đó, họ mang thuốc ra suối, khe, tìm chỗ có nhiều cá nhất, chọn một chỗ cao ở đầu suối, khe, lấy đá xếp vòng tròn để tạo thành một cái cối. Rồi dùng chày gỗ vừa đâm chày, họ vừa hò hát theo nhịp để động viên nhau, quên mệt nhọc". Để bắt được cá, người dân giã cho nước rễ cây tèng chảy ra, hòa vào dòng nước, làm cho cá bị mờ mắt, nổi lên mặt nước để họ có thể bắt dễ dàng. Ngoài loại rễ cây tèng, người ta cũng dùng rễ cây hôi hôi và lá cây cơn cơn mọc bên suối để làm thuốc đánh cá.

Có điều rất đặc biệt là các loại cây có độc tố này làm cho một số loài cá bị say, bị chết, nhưng lại vô hại đối với người và các loài thủy sản khác (như cá lóc, cá chạch, lươn, ốc…). Kể cả khi ăn cá cũng không hề bị ảnh hưởng gì. Khi cá bị bắt rồi thì độc tố của rễ cây cũng không còn ảnh hưởng gì dòng nước nữa. Ban đầu, hò thuốc cá có nội dung chính là công việc giã thuốc, dần dần người dân sáng tác nên thành những câu hát đối đáp nam nữ và được sử dụng nhiều trong các dịp liên hoan, lễ hội và những cuộc vui. *"Trời mưa nước chảy quanh hồi (đầu nhà)/ Anh không lấy vợ ai đâm bồi anh ăn?"* Hay như ca ngợi quê hương, làng bản*: Ai lên Minh Hóa mình quê mình/Chè xanh mật ngọt đậm tình hương quê hương*. Trong "Hò thuốc cá", người ta quy ước rõ kiểu cách tham gia của từng thành viên. Bao giờ cũng có "hò cái" và "hò con". Khi hò, hò cái là người "lĩnh xướng" còn hò con là người "xố". Mỗi câu hò thường chỉ có một người lĩnh xướng, còn người "xố" thì có thể một hoặc tất cả đám đông có mặt, người ta gọi là "hội xố". Điều này thể hiện tính quần chúng của diễn xướng và thu hút đám đông rất mạnh mẽ, tạo nên hiệu ứng rộn ràng.



Cách hò nguyên sơ và đơn giản nhất trong "Hò thuốc cá" với kết cấu nhịp 6/8 là người hò cái hò hết câu 6, tất cả hò xố: "Hôi lên là hôi lên," người hò cái tiếp tục hò hết câu 8, rồi tất cả hò xố: "Hôi lên là hôi lên" để kết thúc một câu hò. Trong quá trình hát câu 6, câu 8, người ta có thể thêm những tiếng đệm, hư từ, luyến láy, kết hợp với tuyến giai điệu mềm mại, lượn sóng, hình thành một bài hát trọn vẹn. Nhiều nghệ nhân ở Minh Hóa cho biết: "Đây cũng là làn điệu dân ca đặc trưng phản ánh tri thức dân gian, đời sống tinh thần của người Minh Hóa. "Hò thuốc cá" có nhịp điệu linh hoạt, theo nhịp chày giã thuốc, ngôn từ mộc mạc dễ nhớ, dễ thuộc. Điệu hò này thường được diễn xướng tập thể trong không khí rộn ràng, vui tươi. Chỉ cần có người xướng lên là mọi người cùng hòa nhịp…".

Bảo tồn và lan tỏa giá trị

Nhằm bảo tồn và lan tỏa giá trị làn điệu "Hò thuốc cá", trong những năm qua, các nghệ nhân ở Minh Hóa đã thành lập được bảy CLB đàn hát dân ca ở các xã Xuân Hóa, Yên Hóa, Trung Hóa, Hóa Hợp, Hồng Hóa, thị trấn Quy Đạt và ba CLB trẻ trong trường học với gần 400 trăm thành viên. Khi nhàn rỗi, họ lại cùng nhau tập luyện để được ngân nga các làn điệu dân ca của quê hương và để xây dựng các chương trình biểu diễn phục vụ sự kiện văn hóa, chính trị của địa phương và của tỉnh.

Bà Đinh Thị Loan, Chủ nhiệm CLB đàn hát dân ca huyện Minh Hóa cho hay, "nhiều năm qua, CLB luôn duy trì hình thức sinh hoạt 2 lần/tháng. Vào các dịp huyện, tỉnh tổ chức các liên hoan, hội diễn, CLB luôn huy động nhân lực từ các CLB xã, thị trấn, học sinh các trường học nhằm xây dựng những chương trình mang đậm bản sắc quê hương để tham gia và tạo ấn ấn tượng sâu sắc trong lòng người xem". Trong CLB có rất nhiều thành viên đam mê, tâm huyết với văn hóa truyền thống. Các nghệ nhân cao tuổi, như bà Đinh Thị Phương Đống (82 tuổi), Đinh Thị Hạ (81 tuổi)… vẫn miệt mài truyền dạy dân ca cho thế hệ kế cận, tham gia soạn lời mới cho các làn điệu dân ca. Ông Nguyễn Bắc Việt, Chủ tịch UBND huyện Minh Hóa cho biết: "Năm 2021, "Hò thuốc cá" đã được Bộ VHTTDL đưa vào Danh mục di sản văn hóa phi vật thể cấp quốc gia. Ngoài "Hò thuốc cá", trên địa bàn huyện còn có hát đúm, ví, hát nhà trò, hát ru và hát sắc bùa... Thời gian tới, chúng tôi tiếp tục quan tâm, chỉ đạo để thành lập thêm CLB đàn hát dân ca ở các địa phương, đặc biệt là trong trường học để học sinh có điều kiện tập luyện, sưu tầm, sáng tác".

Làn điệu *"*Hò thuốc cá" là một nét văn hóa rất riêng của người Nguồn, phản ánh được tâm tư, khát vọng sống của đồng bào nơi đây một cách chân thực, sống động. Những giai điệu đơn sơ, mộc mạc cứ ngân vang, bay xa khắp núi rừng… Rời Minh Hóa với những bản làng yên bình nằm nghiêng nghiêng nép mình bên các sườn đồi, để về dưới xuôi, chúng tôi như nghe đâu đây tiếng "Hò thuốc cá" văng vẳng ngân vang tha thiết: *Ra về nhớ lắm bạn hiền/Nhớ hò thuốc cá thắm duyên chúng mình.* ■

Đề xuất tăng thuế thuốc lá chưa đủ để đạt mục tiêu giảm tỉ lệ hút thuốc

Sáng qua 13.8, Bộ TT&TT phối hợp với tổ chức Healthbridge Canada tại Việt Nam tổ chức hội thảo cung cấp thông tin về tác hại của thuốc lá và vai trò của chính sách thuế trong phòng chống tác hại của thuốc lá. Tại hội thảo, bà Trần Thị Nhị Thủy, Vụ trưởng Vụ Pháp chế (Bộ TT&TT) cho rằng, việc sử dụng chính sách thuế tiêu thụ đặc biệt để tác động đến nhận thức và hành vi tiêu dùng thuốc lá ở nhiều khía cạnh. Trong đó, tăng thuế đối với các sản phẩm thuốc lá, giá bán lẻ sẽ tăng lên, điều này có thể hạn chế người tiêu dùng.

Bên cạnh đó, giá cao hơn có thể dẫn đến việc giảm tiêu thụ trong số những người hút thuốc hiện tại. Một số người có thể giảm số lượng thuốc lá họ hút, trong khi những người khác có thể bỏ thuốc hoàn toàn. Đồng thời, giá cao có thể đóng vai trò như một rào cản đối với thanh thiếu niên, những người có thể bắt đầu hút thuốc. Các nghiên cứu đã chỉ ra rằng việc tăng giá rất hiệu quả trong việc ngăn chặn việc bắt đầu hút thuốc ở thanh thiếu niên.

Hiện nay, theo đánh giá của các chuyên gia, mức thuế tiêu thụ đặc biệt với thuốc lá trong dự thảo Luật Thuế tiêu thụ đặc biệt (sửa đổi) vẫn còn thấp, sự tác động để kiểm soát tốt hơn việc tiêu dùng cho mặt hàng thuốc lá, góp phần bảo vệ sức khỏe người dân chưa đạt như kỳ vọng. Nhiều chuyên gia, các nhà khoa học cũng đã cung cấp các thông tin, số liệu có tính thuyết phục về tác hại của thuốc lá; vai trò, giải pháp để chính sách thuế có thể kiểm soát một cách hiệu quả việc tiêu dùng thuốc lá tại Việt Nam. TS Angela Pratt, Trưởng đại diện WHO tại Việt Nam nhận định, đề xuất tăng thuế của Bộ Tài chính là một bước đi đúng hướng nhưng chưa đủ để đạt được mục tiêu giảm tỷ lệ hút thuốc của Chiến lược quốc gia. WHO khuyến nghị một phương án cao hơn, theo đó mức thuế tiêu thụ đặc biệt cần tăng khởi điểm 5.000 đồng/bao và đạt 15.000 đồng/bao đến năm 2030, cộng thêm với mức thuế sản phẩm bằng 75% giá xuất xưởng hiện tại.

HOÀNG BÍCH

Cách làm mới ở "đất võ, trời văn"

● PHAN HIẾU

Tại Bình Định, có 4 con sông lớn gồm sông Kôn, Lại Giang, La Tinh và Hà Thanh cùng các sông nhỏ như Châu Trúc, Tam Quan... Mặc dù có nhiều tiềm năng về đường sông, nhưng vì điều kiện tự nhiên nên tỉnh Bình Định vẫn chưa khai thác và phát triển hiệu quả sản phẩm du lịch đường sông.



Hấp dẫn cuộc thi chèo thuyền Sup trên sông Hà Thanh — Ảnh: DŨNG NHÂN

Từ thành công nhỏ...

Sông Hà Thanh có chiều dài khoảng 58 km bắt nguồn từ miền núi phía Tây Nam huyện Vân Canh, ở độ cao 500m so với mực nước biển, chảy theo hướng Tây Nam và Đông Bắc. Sau khi đi qua một số xã của huyện Vân Canh sông tiếp tục chảy qua huyện Tuy Phước, đến thị trấn Diêu Trì thì sông chia làm hai nhánh là Hà Thanh và Trường Úc, rồi tiếp tục đi vào địa phận TP Quy Nhơn, đổ vào đầm Thị Nại qua hai cửa Hưng Thạnh và Trường Úc.

Nhận thấy đây là một trong những con sông lớn có nhiều tiềm năng để phát triển du lịch, vì vậy trong thời gian qua, Sở Du lịch Bình Định đã phối hợp với UBND TP Quy Nhơn tổ chức nhiều hoạt động nhằm giới thiệu, quảng bá các giá trị văn hóa, lịch sử, tài nguyên, sản phẩm du lịch, thương hiệu du lịch Bình Định với các hoạt động như: Đêm hội du lịch trên sông Hà Thanh; cuộc thi chèo thuyền Sup trên sông Hà Thanh; trình diễn thuyền hoa du lịch, thả hoa đăng và hát trên sông Hà Thanh cùng một số hoạt động văn hóa - thể thao, hoạt náo nghệ thuật đường phố… đã ít nhiều gây tiếng vang trong và ngoài tỉnh, thu hút lượng du khách lớn đến tham quan.

Những ngày này, đến con đường Hoa Lư thuộc Thành phố du lịch sạch ASEAN 2024 Quy Nhơn, du khách được thỏa thích ngắm nhìn những hình ảnh bích họa về di sản, di tích, làng nghề truyền thống, cảnh quan thiên nhiên đặc sắc… gần gũi gắn liền với cuộc sống của người dân vùng miền biển được trang trí dọc sông Hà Thanh. Để lòng sông Hà Thanh đẹp, rộng thoáng hơn địa phương đang chỉ đạo đơn vị thi công nạo quét đáy sông tạo điều kiện để tổ chức nhiều sự kiện văn hóa, thể thao tại đây.

Nhánh sông Hà Thanh chạy qua nơi sinh sống của hàng vạn dân trong lòng TP Quy Nhơn xinh đẹp. Anh Phạm Văn Phát, một người dân ở phường Đống Đa cởi mở: "Đoạn sông Hà Thanh chạy qua thành phố về đêm đẹp lung linh thơ mộng, tạo nên một bức tranh thiên nhiên tuyệt đẹp. Đối với người dân chúng tôi, đây là điều kiện thuận lợi, đặc biệt cho các hộ kinh doanh tham gia phát triển du lịch, kinh tế ban đêm, phát huy thế mạnh trên dòng sông này. Tuy nhiên, nếu khai thác mà không biết bảo vệ thì cũng sẽ có nguy cơ gây ô nhiễm môi trường. Tôi thiết nghĩ, mỗi người dân phải ý thức được vai trò của mình và tích cực hành động trong việc bảo vệ môi trường, góp phần làm sông Hà Thanh xanh - sạch - đẹp, khang trang hơn. Có như vậy, mới có thể thu hút được du khách một cách lâu dài, góp phần phát triển du lịch bền vững và phát triển kinh tế của địa phương".

… đến suy nghĩ lớn

Ông Nguyễn Phương Nam, Phó Chủ tịch UBND TP Quy Nhơn nhìn nhận: "Đống Đa là địa phương có vị trí địa lý thuận lợi, có rất nhiều tiềm năng phát triển du lịch trên sông Hà Thanh về đêm. Sản phẩm du lịch trên địa bàn phường là điểm đến hấp dẫn không thể thiếu đối với khách du lịch. Thời gian qua, việc đẩy mạnh du lịch trên sông Hà Thanh góp phần chung vào bức tranh phát triển du lịch của tỉnh Bình Định".

Theo kế hoạch, trên sông Hà Thanh đoạn chạy qua phường Đống Đa, thuộc TP Quy Nhơn sẽ hình thành "Tuyến phố Du lịch Hoa Lư", với mục đích tạo thêm điểm vui chơi, giải trí về đêm, giới thiệu, quảng bá các điểm du lịch trên sông Hà Thanh và ẩm thực địa phương, qua đó phục vụ văn hóa tinh thần cho người dân và du khách khi đến thành phố biển du lịch. Cũng tại tuyến phố này sẽ hình thành thêm các dịch vụ và du khách có thể tham quan, trải nghiệm bơi thúng led, thuyền led trên sông Hà Thanh kết hợp thả hoa đăng cầu bình an; hoặc đi tham quan tháp Thầy Bói trên đầm Thị Nại kết hợp thưởng thức các món ăn hải sản tươi sống trên đầm; trải nghiệm câu cá trên sông Hà Thanh và trực tiếp kéo chồ bắt hải sản, với tour 1 ngày làm ngư dân...

Để đánh thức phát triển du lịch đường thủy trên sông Hà Thanh, góp phần chung cho Thành phố du lịch sạch ASEAN 2024 Quy Nhơn, ông Trần Văn Thanh, Giám đốc Sở Du lịch Bình Định cho rằng: "Cần có cơ chế sử dụng hiệu quả quỹ đất ven và trên kênh rạch, quản lý hành lang ven và trên kênh rạch, cũng như xây dựng các quy chế để kêu gọi xã hội hóa đầu tư các bến đón trả khách, các bến neo đậu. Đồng thời xác định rõ những hạng mục hạ tầng sẽ sử dụng từ nguồn ngân sách, hay nguồn xã hội hóa. Cùng với đó, các cơ quan liên quan của tỉnh nên hoàn thiện các đề án tập trung đầu tư nâng cấp hạ tầng giao thông thuỷ làm đòn bẩy cho phát triển các tuyến du lịch thuỷ; bên cạnh đó, phát triển các sản phẩm, các điểm dừng chân trên tuyến gắn với những dịch vụ thể thao trên bờ, dưới nước và các điểm mua sắm, ẩm thực".

Vẫn theo ông Trần Văn Thanh, không chỉ riêng ngành Du lịch mà các ngành liên quan và địa phương phải tập trung chú trọng kết nối việc phát triển du lịch đường sông với các sản phẩm gắn liền với các di tích văn hóa, lịch sử và xem đây là hai nhóm sản phẩm mới cần phát triển trong thời gian tới. Ngoài ra, thường xuyên nắm bắt, phối hợp khuyến khích các doanh nghiệp kinh doanh, khai thác du lịch đường thủy trong việc hình thành, xây dựng và quảng bá sản phẩm cũng như hỗ trợ giải quyết những khó khăn, vướng mắc trong quá trình hoạt động của doanh nghiệp. ■

Vé máy bay giảm sâu cuối mùa du lịch nội địa

Giá vé máy bay nội địa nhất là vé đến các tỉnh, thành phố du lịch trong nước trong tháng 8 đã giảm mạnh khi các hãng hàng không Việt Nam cung ứng chỉ bằng 35% - 65% mức tối đa.

Mức giá vé "đường bay vàng" Hà Nội - TP.HCM dịp này của Vietnam Airlines có mức giá cao nhất là 2,2 triệu đồng/chiều (chưa thuế, phí), tương đương 65% mức trần 3,4 triệu đồng (giờ bay thứ Sáu ngày 2.8). Những ngày khác, giá vé thấp hơn khá nhiều, trong đó thấp nhất là Vietravel Airlines cung ứng loạt vé gần 750.000 đồng/chiều, tương đương 26% mức giá tối đa (các ngày từ 5 - 15.8). Còn trên đường bay Hà Nội - Đà Nẵng, mức giá cao nhất vào ngày 2.8 của Vietnam Airlines và Vietjet Air khoảng 1,6 triệu đồng mỗi chiều, tương đương 56% mức tối đa 2,89 triệu đồng.

Với ngày khởi hành xa, giá vé các hãng đều giảm đáng kể, có thời điểm chỉ bằng khoảng 25% mức tối đa, như Vietravel Airline có loạt vé giá chỉ từ 300.000 đồng mỗi chiều. Trên đường bay Hà Nội - Cam Ranh (Khánh Hòa), giá vé cao nhất trong ngày cuối tuần 3.8 là gần 2,5 triệu đồng/chiều, khung 9h-17h (bằng 72% mức tối đa 3,4 triệu đồng). Với đường bay này, Vietjet Air bán vé bình quân thấp nhất trong nhiều ngày, chỉ từ 25% mức tối đa. Trong giai đoạn này, cả Vietnam Airlines và Vietjet đều niêm yết giá vé ở mức 30-50% so với mức trần. Khung giờ bay từ 9h -12h thường có giá vé cao hơn, do nhu cầu của hành khách lựa chọn giờ bay ban ngày để thuận tiện cho việc đặt phòng và lên kế hoạch di chuyển.

Theo Cục Hàng không Việt Nam, một số địa phương như TP.HCM và công ty lữ hành đã có những chương trình hỗ trợ lưu trú cho hành khách khi lựa chọn bay ban đêm. Điều này giúp hành khách giảm chi phí cho cả chuyến đi và giảm áp lực về vận tải cho các hãng trong khung giờ ban ngày. Vietnam Airlines vừa phối hợp với sở Du lịch và các cơ sở lưu trú tại 7 tỉnh, thành trên cả nước triển khai gói sản phẩm du lịch ưu đãi cho khách bay khung giờ sáng sớm - tối muộn. Các tỉnh, thành áp dụng chương trình này là TP.HCM, Đà Nẵng, Thừa Thiên Huế, Nha Trang, Ninh Thuận, Đà Lạt và Phú Quốc. Theo đó, hành khách được hưởng mức giá vé máy bay chỉ từ 1.098.000 đồng/chiều (đã bao gồm thuế phí) cùng ưu đãi miễn phí hoặc giảm đến 80% giá phòng khách sạn đêm đầu tiên. Ưu đãi áp dụng cho khách hàng có chuyến bay từ sau 21h đến trước 6h sáng và thời gian lưu trú tối thiểu từ 2 đêm trở lên. Khi đặt phòng qua hotline hoặc website của khách sạn và xuất trình thẻ lên tàu bay trùng thông tin người đặt phòng khi nhận phòng tại cơ sở. Ngày bay trên thẻ lên tàu bay là ngày nhận phòng hoặc trước ngày nhận phòng 1 ngày.



Các hãng hàng không tung ra nhiều ưu đãi trong dịp này

Đại diện Vietnam Airlines khẳng định, đây là bước tiến mới của hãng hàng không trong nỗ lực liên kết ngành hàng không - du lịch và các tỉnh, thành để kích cầu du lịch nội địa. Qua đó, du khách có thể tận hưởng những chuyến đi thú vị với chi phí hợp lý trong mùa du lịch hè năm nay.

TẠ DŨNG

Nhân lên giá trị văn hóa dân tộc Lự

● HOÀNG MINH

Là một trong các dân tộc thiểu số dưới 10.000 người ở Lai Châu, người Lự vẫn lưu giữ và bảo tồn được nhiều nét văn hóa đặc sắc. Từ đó, tạo nên nét đặc trưng riêng có, hòa cùng nền văn hóa Việt Nam tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc.



Lễ cúng hồn trâu của dân tộc Lự xã Bản Hon, huyện Tam Đường

Người Lự quan niệm mọi vật đều có linh hồn, họ cho rằng việc ngự trị, quản lý, điều hành thế giới vạn vật là lực lượng siêu nhiên vô hình, do vậy Lễ Sú Khon Khoài (Cúng hồn trâu) của đồng bào Lự xã Bản Hon (huyện Tam Đường) thường được tổ chức vào thời điểm hoàn thành gieo cấy vụ lúa.

Các gia chủ tiến hành lễ cúng hồn trâu nhằm tạ ơn, cảm ơn loài vật này đã nỗ lực vất vả, đồng hành, cùng người dân lao động sản xuất để mang lại những vụ mùa bội thu. Đây là dịp tôn vinh nét đẹp, giá trị bản sắc văn hóa truyền thống, nâng cao nhận thức giữ gìn, bảo tồn của thế hệ trẻ. Đồng thời, quảng bá, giới thiệu sự độc đáo trong văn hóa, phong tục, tập quán truyền thống của đồng bào dân tộc Lự trên địa bàn đến người dân, du khách trong và ngoài huyện. Ngoài phần lễ, giờ đây phần hội có nhiều hoạt động sôi nổi như giao lưu văn nghệ, thi ẩm thực, thi đấu thể thao; thực hiện các công đoạn dệt thổ cẩm, may thêu trang phục và tục nhuộm răng đen của người Lự.

Ngoài ra, dân tộc Lự còn duy trì Lễ Căm Lung (Lễ cúng rừng); Lễ cơm mới (Kin Khẩu Máy)…; bảo tồn, duy trì các trò chơi truyền thống như ném còn, đánh cầu lông gà, đánh khăng, chơi quay, hát giao duyên giữa nam và nữ… trong dịp lễ, tết. Đối với dân tộc Lự, có nét độc đáo là văn hóa, văn nghệ. Nổi bật, dân ca của người Lự rất phong phú và đa dạng, được sáng tác trong quá trình sinh sống và lao động sản xuất. Khi biểu diễn, đồng bào thường sử dụng nhạc cụ truyền thống là trống, chiêng, sáo đôi.

Nhằm thực hiện hiệu quả Dự án 6 về "Bảo tồn, phát huy giá trị văn hóa truyền thống tốt đẹp của các dân tộc thiểu số gắn với phát triển du lịch", trong quý III và IV năm 2024, Bộ VHTTDL sẽ tổ chức tập huấn khảo sát, điều tra, thống kê, thu thập thông tin nhằm bảo tồn, phát huy các loại hình văn hóa truyền thống của dân tộc Lự gắn với phát triển du lịch trên địa bàn Lai Châu. Để thực hiện tốt và hiệu quả các nội dung này, Vụ Văn hóa dân tộc chủ trì, phối hợp với Sở VHTTDL Lai Châu, UBND huyện Tam Đường, UBND huyện Sìn Hồ và các cơ quan, đơn vị liên quan tổ chức khảo sát, điều tra, thống kê, thu thập thông tin để bảo tồn, phát huy các loại hình văn hóa truyền thống của của dân tộc Lự trên địa bàn tỉnh Lai Châu. Qua đó, phát huy nội lực, tinh thần tự lực và khơi dậy lòng tự hào đối với các giá trị văn hóa truyền thống của cộng đồng các dân tộc thiểu số. Đây là hoạt động nhằm triển khai có hiệu quả Dự án 6 thuộc Chương trình mục tiêu quốc gia phát triển kinh tế - xã hội vùng đồng bào dân tộc thiểu số và miền núi giai đoạn 2021-2025 và các chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước về công việc bảo tồn, phát huy văn hóa truyền thống tốt đẹp các dân tộc thiểu số gắn với phát triển du lịch.

Trong đó, tập trung khảo sát thực trạng bảo tồn các loại hình văn hóa phi vật thể của dân tộc Lự, sự biến đổi trong văn hóa truyền thống dân tộc Lự và nhu cầu của cộng đồng dân tộc Lự với tư cách chủ thể văn hóa tham gia vào hoạt động bảo tồn, phát huy văn hóa truyền thống. Triển khai hoạt động tập huấn bảo tồn, phát huy giá trị nghề dệt thổ cẩm, giải pháp bảo tồn, phát huy giá trị trang phục truyền thống; nghệ thuật trình diễn dân gian; hoạt động bảo tồn, phát huy giá trị trò chơi dân gian dân tộc Lự. Chú trọng phát huy vai trò của nghệ nhân, đồng bào các dân tộc thiểu số và cộng đồng dân cư các điểm du lịch, cán bộ công chức văn hóa xã, các đơn vị, hộ kinh doanh du lịch trong việc bảo tồn, phát huy giá trị văn hóa truyền thống tốt đẹp của các dân tộc thiểu số gắn với phát triển du lịch trên địa bàn tỉnh Lai Châu.

Tổ chức truyền dạy, biểu diễn, tái hiện các loại hình văn hóa truyền thống gắn với phát triển du lịch. Trong đó, tổ chức chương trình bảo tồn, phát huy giá trị nghề dệt thổ cẩm của dân tộc Lự tại huyện Tam Đường, huyện Sìn Hồ cho 90 nghệ nhân và học viên người dân tộc Lự, ưu tiên học viên là thanh thiếu niên, học sinh trung học phổ thông dân tộc Lự. Tổ chức chương trình bảo tồn, phát huy nghệ thuật trình diễn dân ca, dân vũ, dân nhạc của truyền thống dân tộc Lự tại huyện Tam Đường, Sìn Hồ cho 90 nghệ nhân và học viên người dân tộc Lự; Tổ chức chương trình bảo tồn, phát huy Tết cơm mới và trò chơi dân gian của dân tộc Lự tại huyện Tam Đường, Sìn Hồ cho 70 nghệ nhân và học viên người dân tộc Lự. Trong đó, ưu tiên học viên là thanh thiếu niên, học sinh trung học phổ thông dân tộc Lự.

Bộ VHTTDL cũng sẽ hỗ trợ các trang thiết bị, vật tư, nhạc cụ, đạo cụ cần thiết phục xây dựng mô hình bảo tồn dân ca, dân vũ, dân nhạc truyền thống; xây dựng nghề dệt thổ cẩm; phục vụ truyền dạy và thực hành trò chơi dân gian truyền thống dân tộc Lự trên địa bàn. Tổ chức sản xuất phim tư liệu phục vụ công tác lưu trữ, bảo tồn bằng các loại hình Inforgraphic, cẩm nang du lịch, MV, clip ca nhạc giới thiệu các làn điệu dân ca, âm nhạc, dân vũ và một số nghệ thuật biểu diễn của dân tộc Lự, các phóng sự chuyên đề giới thiệu về các hình thức sinh hoạt văn hóa cộng đồng đặc sắc của dân tộc Lự phát sóng trên truyền hình và mạng xã hội của tổ chức Đoàn, Hội, Đội trong và ngoài nước. Xuất bản, phát hành ấn phẩm giới thiệu các đặc trưng văn hóa vật thể, phi vật thể phong phú của cộng đồng dân tộc Lự với những bức ảnh, bài viết ngắn gọn, cô đọng của chuyên gia, nhà nghiên cứu dân tộc học, từ đó phản ánh những nét cơ bản nhất về nguồn gốc, dân cư, tập quán sinh hoạt, lao động - sản xuất, trang phục, dân ca, dân vũ, lễ hội, tín ngưỡng của dân tộc Lự nhằm quảng bá văn hóa truyền thống dân tộc Lự góp phần phát triển du lịch tại địa phương. ■

Truyền dạy nghi lễ truyền thống của dân tộc Raglai

Nhằm thực hiện hiệu quả Dự án 6 về "Bảo tồn, phát huy giá trị văn hóa truyền thống tốt đẹp các dân tộc thiểu số gắn với phát triển du lịch", huyện Khánh Vĩnh (Khánh Hòa) vừa tổ chức lớp tập huấn truyền dạy nghi lễ truyền thống của dân tộc Raglai cho hơn 80 học viên là già làng, người có uy tín, người đồng bào dân tộc thiểu số Raglai, công chức phụ trách công tác văn hóa các xã, thị trấn, Hội Liên hiệp Phụ nữ huyện, Đoàn TNCS Hồ Chí Minh trên địa bàn huyện.



Qua lớp tập huấn, các học viên sẽ có thêm kiến thức về công tác bảo tồn, phát huy các giá trị văn hóa truyền thống tốt đẹp của các dân tộc thiểu số gắn với phát triển du lịch

Trong thời gian 4 ngày, báo cáo viên đã truyền đạt các chuyên đề: Chủ trương, đường lối của Đảng và chính sách, pháp luật của Nhà nước về công tác bảo tồn, phát huy bản sắc văn hóa của đồng bào dân tộc thiểu số gắn với phát triển du lịch; nguồn gốc, ý nghĩa và tầm quan trọng của công tác bảo tồn và phát huy giá trị của các nghi lễ truyền thống dân tộc Raglai trên địa bàn huyện Khánh Vĩnh; truyền dạy nghi lễ "Ăn mừng đầu lúa mới" của dân tộc Raglai, nghi lễ "Đền ơn đáp nghĩa cha mẹ" trên địa bàn huyện Khánh Vĩnh. Ngoài ra cuối khóa, các học viên còn được thực hành các nghi lễ này do các nghệ nhân truyền dạy.

Qua lớp tập huấn, các học viên sẽ có thêm kiến thức, thông tin bổ ích về các chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước về công tác bảo tồn, phát huy các giá trị văn hóa truyền thống tốt đẹp của các dân tộc thiểu số gắn với phát triển du lịch tại địa phương; phát huy hiệu quả nguồn lực đầu tư của Nhà nước, xã hội và cộng đồng trong công tác bảo tồn, phát huy các giá trị văn hóa truyền thống tốt đẹp của đồng bào các dân tộc thiểu số; động viên, khích lệ đồng bào dân tộc thiểu số tích cực tham gia vào hoạt động bảo tồn bản sắc văn hóa; nâng cao nhận thức, trách nhiệm của cán bộ, công chức văn hóa xã, các đơn vị, hộ kinh doanh du lịch tại địa phương về công tác quản lý văn hóa ở cơ sở; trang bị kiến thức cơ bản để tham mưu cho cấp ủy, chính quyền địa phương về công tác bảo tồn, phát huy bản sắc văn hóa dân tộc gắn với phát triển du lịch ở địa phương.

MINH HÀ

THIẾT CHẾ VĂN HÓA Ở TP.HCM:

Bao nhiêu công trình đã thành "ký ức đô thị"?

THÙY TRANG

Sau ngày đất nước thống nhất, TP.HCM có khoảng 70 rạp hát, trong đó có khoảng 30 rạp hát vừa phục vụ chiếu phim vừa biểu diễn nghệ thuật. Từ khi bước vào công cuộc đổi mới và "hiện đại hóa", các rạp hát giảm dần, thậm chí "biến mất". Những thiết chế văn hóa như rạp hát, rạp phim... đã trở thành "ký ức đô thị".

TS Nguyễn Thị Hậu, nguyên Phó Viện trưởng Viện Nghiên cứu Phát triển TP.HCM đã tâm tư như trên khi nói về các thiết chế văn hóa, nghệ thuật tại TP.HCM hiện nay, nhất là khi địa phương này đang thực hiện xây dựng nền công nghiệp văn hóa, thành phố sáng tạo.

Sự "hiện diện" khiêm tốn

Theo nhiều chuyên gia, nhà nghiên cứu, thực tế cho thấy, đến nay, số lượng rạp hát đúng nghĩa tại TP.HCM chỉ có thể đếm trên đầu ngón tay. Từ hàng chục đoàn nghệ thuật biểu diễn với thế mạnh là sân khấu cải lương, kịch nói, hàng trăm phòng trà và tụ điểm ca nhạc... nay chỉ có khoảng 10 sân khấu kịch và 20 địa điểm có thể sử dụng biểu diễn nghệ thuật.

Trong số này có năm nhà hát đáp ứng đạt yêu cầu của hoạt động biểu diễn: Nhà hát Hòa Bình, nhà hát Bến Thành, nhà hát Thành phố, nhà hát Cải lương Trần Hữu Trang, nhà hát Quân đội. Còn lại, một số trụ sở nhà hát chỉ là nơi làm việc, không phù hợp để biểu diễn, không có lợi thế về vị trí của một thiết chế văn hóa, gây thu hút đối với khán giả. Ra đời từ thời Pháp thuộc và trải qua hơn một trăm năm tồn tại, những thiết chế đáp ứng nhu cầu của nhiều tầng lớp thị dân, trong đó đặc biệt rạp hát gắn liền với sự phát triển của một loại hình nghệ thuật đặc thù là cải lương. Thế nhưng, từ thập kỷ cuối của thế kỷ XX đến nay, những thiết chế văn hóa này đã bị cư dân đô thị "quên lãng", mặc dù bảo tàng, thư viện đã có sự thay đổi nhất định nhưng vẫn chưa theo kịp sự phát triển các loại hình giải trí, truyền thông cũng như tri thức khoa học kỹ thuật. Còn mấy chục rạp hát và rạp phim đã lần lượt "biến mất", nhường chỗ cho trung tâm thương mại, nhà hàng và tổ chức tiệc cưới…

"TP.HCM không còn rạp cải lương sáng đèn hằng đêm, đó là sự mất mát quá lớn đối với một di sản văn hóa tiêu biểu của Sài Gòn, của Nam Bộ", TS Nguyễn Thị Hậu tâm tư. Nhà nghiên cứu này cũng cho rằng, văn hóa, nghệ thuật đang "hiện diện" khiêm tốn trong kinh tế du lịch, văn hóa nói riêng và đời sống của TP.HCM nói chung. Các sản phẩm nghệ thuật vẫn còn khá xa lạ và không được khách du lịch chú ý do thiếu tính độc đáo, thiếu chuyên nghiệp trong quảng bá; thiếu các chương trình biểu diễn có phiên dịch tiếng Anh. TP.HCM thiếu sản phẩm "bom tấn" về văn hóa địa phương như loại hình "sân khấu thực cảnh" hay các chương trình biểu diễn nghệ thuật tổng hợp trên những sân khấu hoành tráng hiện đại...

Đặc biệt tại thành phố chưa có những sự kiện văn hóa nghệ thuật định kỳ mang tầm quốc tế, khu vực như triển lãm mỹ thuật, liên hoan phim, hội chợ sách, hoặc lễ hội được nâng cấp trở thành lễ hội của khu vực... Mỗi đô thị có quá trình hình thành và phát triển theo quy luật chung nhưng cũng có những đặc thù riêng, về cộng đồng dân cư, về tích tụ văn hóa, về truyền thống lịch sử… tạo thành vị thế riêng của nó trong hệ thống đô thị một vùng miền hay của quốc gia. Do đó các đô thị có nhu cầu khác nhau và thiết chế văn hóa phải thể hiện nhu cầu đó. Nói cách khác, thiết chế văn hóa cũng là "của dân, do dân, vì dân" chứ không phải là sản phẩm mà chính quyền, nhà quản lý mang lại cho dân "hưởng thụ". Vì vậy, nhu cầu và mức độ tham gia sinh hoạt các thiết chế văn hóa là sự phản ánh những nhu cầu tinh thần và trình độ văn hóa của một đô thị.



Nhà hát Bến Thành



Một chương trình nghệ thuật phục vụ du khách tại Nhà hát Thành phố

Chuyển biến nhưng còn lắm quy trình…

Thực hiện cơ chế đặc thù tại Nghị quyết 98/2023/QH15, TP.HCM đang triển khai thí điểm áp dụng đầu tư theo phương thức đối tác công tư đối với các dự án đầu tư trong lĩnh vực thể thao và văn hóa (PPP). Thông tin về tiến độ thực hiện Nghị quyết 98, Sở VHTT TP.HCM cho biết, trên cơ sở đề xuất của các địa phương, đơn vị đã phối hợp với các Sở, ngành, quận huyện đề xuất mức tối thiểu cho dự án, trình cơ quan có thẩm quyền xem xét.

Sau Nghị quyết 98 ra đời, ngày 19.9.2023, HĐND thành phố ban hành Nghị quyết số 16/2023/NQ-HĐND về Quy định quy mô đầu tư tối thiểu của dự án đầu tư theo phương thức đối tác công tư trong lĩnh vực y tế, giáo dục đào tạo, thể thao và văn hóa. Trong đó có quy định, đối với các thiết chế văn hóa, thể thao

Hoàn thiện hệ thống thiết chế văn hóa ở TP.HCM

UBND TP.HCM vừa có báo cáo kết quả triển khai thực hiện 6 tháng đầu năm 2024 và phương hướng thực hiện 6 tháng cuối năm 2024 về "Đề án Chiến lược phát triển ngành văn hóa TP.HCM giai đoạn 2020-2035". Theo đó, về phát triển hệ thống thiết chế văn hóa, UBND TP giao Sở VHTT phối hợp Sở KH&CN hoàn thiện hồ sơ "Đề án Phát triển tổng thể hệ thống thiết chế văn hóa, thể thao cơ sở trên địa bàn TP đến năm 2035"; triển khai khảo sát, thống kê, đánh giá thực trạng, nhận định phương hướng, đề xuất cho hệ thống thiết chế văn hóa cơ sở theo đề cương Đề án đã được phê duyệt.

Trong đó nổi bật có các thiết chế: Dự án Rạp xiếc và Biểu diễn đa năng Phú Thọ đã khởi công, đang thực hiện đúng tiến độ; dự án xây dựng Cung Thiếu nhi thành phố đã được HĐND TP thông qua; dự án xây dựng mới Bảo tàng Tôn Đức Thắng đã hoàn thành công tác thi công hạ tầng, nội thất, đang lựa chọn nhà thầu về thiết bị trưng bày; dự án Bảo tàng TP.HCM và dự án Cải tạo, nâng cấp Bảo tàng Hồ Chí Minh, Chi nhánh TP.HCM đang trong giai đoạn chuẩn bị đầu tư; dự án Nhà Văn hóa Thanh niên TP.HCM đã được HĐND TP thông qua điều chỉnh chủ trương đầu tư, hiện đang xem xét phương án kiến trúc…

Riêng hai dự án xây dựng mới Trung tâm Nghệ thuật Truyền thống và Trung tâm Văn hóa Thành phố, đã được Sở VHTT đề xuất trong danh mục các dự án đầu tư theo phương thức đối tác công - tư trong lĩnh vực văn hóa và thể thao, hiện đang chờ Sở KH&ĐT thẩm định theo quy định.

do thành phố quản lý phải có quy mô từ 45 tỉ đồng trở lên; đối với thiết chế văn hóa, thể thao do quận, huyện và thành phố Thủ Đức quản lý phải có quy mô từ 10 tỉ đồng trở lên.

Ngày 8.12.2023, HĐND thành phố ban hành Nghị quyết về danh mục dự án để kêu gọi đầu tư theo phương thức PPP, ngành văn hóa và thể thao có 23 dự án để thực hiện kêu gọi đầu tư. Sở VHTT đã đăng tải thông tin danh mục 23 dự án dự kiến thực hiện lên trang thông tin điện tử của Sở. Đồng thời cung cấp danh mục dự án cho Trung tâm Xúc tiến thương mại và đầu tư (ITPC) để giới thiệu, mời gọi dự án đầu tư. Ngày 31.5.2024, ITPC đã có văn bản gửi 24 Hiệp hội doanh nghiệp nước ngoài, các tổ chức kinh tế trong và ngoài nước; các hội, hiệp hội ngành nghề thành phố; các Hội doanh nghiệp quận huyện; các doanh nghiệp trong và ngoài nước về thông tin các dự án mời gọi đầu tư năm 2024.

Ngày 25.6.2024, Sở VHTT phối hợp với Sở KH&ĐT và ITPC tiếp xúc, gặp gỡ các nhà đầu tư quan tâm để giới thiệu, cung cấp thông tin các dự án văn hóa và thể thao của ngành; qua đó lựa chọn và đề xuất các nhà đầu tư tiềm năng để triển khai các bước quy trình thực hiện dự án theo quy định và làm cơ sở để chuẩn bị cho Hội nghị Xúc tiến đầu tư. Ngày 9.7.2024, UBND thành phố ban hành Kế hoạch về tổ chức Hội nghị xúc tiến đầu tư vào các dự án thuộc ngành văn hóa thể thao thành phố năm 2024. Theo đánh giá, các dự án thuộc lĩnh vực văn hóa và thể thao nhận được nhiều sự quan tâm của các nhà đầu tư trong và ngoài nước; việc tổ chức hội nghị không chỉ để xúc tiến đầu tư các dự án của ngành văn hóa và thể thao mà còn là dịp để tuyên truyền, quảng bá cho Đề án Phát triển các ngành công nghiệp văn hóa TP.HCM đến năm 2030.

"Các dự án trong danh mục do Sở VHTT đề xuất đều là các dự án quan trọng, có tầm chiến lược cho ngành văn hóa, thể thao thành phố, không những phục vụ các lễ hội, các chương trình nghệ thuật, các giải đấu cấp thành phố, quốc gia; nhu cầu vui chơi, giải trí, học tập. Hơn thế nữa, đây là những dự án tiêu biểu có kiến trúc hiện đại của thành phố, tạo sự đột phá và có tác động lan tỏa trong khu vực và quốc tế", Sở VHTT TP.HCM khẳng định, đồng thời cho biết việc thực hiện dự án theo hình thức đối tác công tư mất nhiều thời gian, quy trình, thủ tục, cần có sự phối hợp của các Sở, ngành liên quan, nhất là trong việc thực hiện các bước quy trình, thủ tục đầu tư dự án theo đúng quy định.■

Nhiều di sản được ghi danh văn hóa phi vật thể quốc gia

● MINH NGỌC

Hai thương hiệu nổi tiếng của ẩm thực Việt gồm Phở Hà Nội, Phở Nam Định cùng loạt di sản ở nhiều loại hình như Nghề làm trà sen Quảng An, Lễ hội bơi chải làng Tiếu Mai; Lễ hội đền thờ đức vua Trần Minh Tông, Tri thức may, mặc áo dài Huế, Hát ru của người Mường, Lễ hội Gầu tào của người Mông… vừa được Bộ trưởng Bộ VHTTDL ký các quyết định ghi danh vào danh mục Di sản văn hóa phi vật thể quốc gia.

Những di sản được ghi danh là những đặc sản tinh hoa của nhiều địa phương, vùng miền, là các thương hiệu lâu nay đã góp phần quảng bá hình ảnh, văn hóa và con người ở mỗi vùng đất tới khắp các tỉnh, thành trong nước và ra nước ngoài.

Phở Hà Nội, Phở Nam Định trở thành "hot search" khi cả hai cùng được ghi danh trong Danh mục Di sản văn hóa phi vật thể quốc gia đợt này. Hai thương hiệu từ lâu đã tạo nên sức hút mạnh mẽ của ẩm thực Việt Nam đối với đông đảo du khách trong nước và quốc tế. Theo nhiều sử liệu, món "Phở" tại Hà Nội ra đời vào đầu thế kỷ XX. Thủa ban đầu, phở là một loại quà rong, được gánh đi rao bán khắp phố phường Hà Nội vào những năm 1907-1910. Lịch sử của hình thành và phát triển của món Phở gắn với lịch sử thăng trầm của Thủ đô và tồn tại trong ký ức của nhiều người Hà Nội. Phở đã nương theo những biến động lịch sử trong nửa cuối thế kỷ XX của Việt Nam nói chung và Hà Nội nói riêng, phát triển rất sôi động, trở thành món ăn phổ biến được ưa chuộng tại Hà Nội. Khá thú vị là đằng sau mỗi quán phở lại có một câu chuyện lịch sử riêng, tạo thành những mảnh ghép để hiểu hơn ẩm thực và con người Hà Nội.

Quy trình chế biến và thưởng thức Phở chứa đựng tinh hoa đất Kinh kỳ, chứa đựng chiều dài văn hóa, sự khéo léo và tinh tế của người Hà Nội. Giai đoạn mới hình thành, phở xuất phát từ món ăn dân dã hàng ngày, từ món quà vặt rồi đến nay đã xuất hiện khắp các con đường, ngõ phố đến những nhà hàng, khách sạn sang trọng ở Hà Nội. Cùng với Phở Hà Nội, Phở Nam Định từ lâu cũng đã trở thành món ăn phổ biến trong văn hóa ẩm thực Việt Nam, được nhiều người ưa chuộng. Theo số liệu thống kê, địa bàn tỉnh Nam Định hiện có khoảng 300 cửa hàng phở. Phở Nam Định còn được đưa đi khắp các tỉnh, thành trong cả nước và thậm chí cả nước ngoài. Trải qua thời gian, phở cùng với các tri thức dân gian tạo nên món ăn này đã trở thành niềm tự hào của đất và người Nam Định.

Cùng trong loạt di sản được ghi danh vào Danh mục di sản văn hóa phi vật thể quốc gia đợt này, với những giá trị tiêu biểu, Tri thức may, mặc áo dài Huế (Thừa Thiên Huế) đã được Bộ trưởng Bộ VHTTDL ký Quyết định ghi danh ở loại hình tri thức dân gian. Trải qua quá trình ra đời, tồn tại hàng trăm năm, hoạt động nghề may đo áo dài Huế tuy không tạo ra một hay một số làng nghề may đo áo dài chuyên biệt, nhưng vẫn luôn hiện diện và phát triển tùy từng thời kỳ và được lưu truyền cho đến ngày nay với đặc thù riêng. Huế là nơi quy tụ nhiều gia đình, dòng họ có truyền thống làm nghề may đo áo dài, trong đó có nhiều nghệ nhân, thợ may áo dài giỏi, được nối nghiệp nhiều đời và có nhiều cơ sở may đo nổi tiếng. Đây cũng là vùng đất lưu giữ nhiều kỹ năng, tri thức, bí quyết thực hành di sản nghề may đo áo dài truyền thống với đặc trưng riêng. Chính sự hưng thịnh và phát triển của nghề may đo áo dài cũng đã góp phần hình thành tập quán sử dụng áo dài truyền thống Huế, là một thói quen đã thành nếp trong đời sống văn hóa của cư dân vùng đất sông Hương, núi Ngự từ xưa đến nay.



Trình diễn Áo dài ngũ thân — Ảnh: THANH HẢI



Phở Hà Nội — Ảnh: B.LÂM

"Người Huế luôn quan niệm rằng "y phục xứng kỳ đức". Vì vậy, trang phục áo dài không chỉ thuần túy là chuyện áo quần mà đặc biệt đã được biểu tượng hóa rõ nét hệ chuẩn mực giá trị thẩm mỹ và đạo đức, luân lý của xã hội, gắn liền việc phân định danh phận, vị thế, vai trò cá nhân, giai tầng trong xã hội...", TS Phan Thanh Hải, Giám đốc Sở VHTT tỉnh Thừa Thiên Huế cho biết. Áo dài Huế được nhiều đối tượng sử dụng, trước hết là học sinh, sinh viên, viên chức, thanh niên, rồi đến lớp người trung niên, người cao tuổi, chị em làm nghề buôn bán nhỏ ở các cửa hiệu, ở ngoài chợ... Các cô gái chọn màu áo trắng hay màu tím nhạt, các em học sinh, sinh viên chọn màu áo dài tím Huế thành màu đồng phục... Tà áo dài trắng, tím cùng nón bài thơ luôn đi liền với hình bóng người phụ nữ Huế mọi lúc, mọi nơi, trong nhà, ngoài phố.

Theo ông Phan Thanh Hải, sự khác biệt lớn nhất của áo dài Huế so với các vùng miền khác trong cả nước là được nuôi dưỡng trên nền của một vùng văn hóa từng là Kinh đô cuối cùng của triều đại quân chủ cuối cùng của Việt Nam. Nơi mà thẩm mỹ trang phục cung đình nhà Nguyễn với những điển chế nghiêm ngặt đã lan tỏa, giao thoa với thẩm mỹ dân gian để tạo nên những dấu ấn riêng biệt trên chiếc áo dài mà không dễ tìm thấy ở những vùng đất khác. Bên cạnh vẻ đẹp thanh lịch và trang nhã truyền thống, chiếc áo dài còn nhắc nhở người mặc về đạo lý làm người, nhắc nhở mỗi người dân Huế phải nâng niu, trân trọng, gìn giữ những giá trị truyền thống quý báu, tiếp tục phát huy và nâng cao hơn những giá trị tốt đẹp để lưu truyền cho mai sau.

Vùng đất xứ Huế là nơi chiếc áo dài đã trở thành hình ảnh quen thuộc, thân thương, đi vào cuộc sống, gắn liền với nếp văn hóa, tập quán, xuất hiện trong mọi hoạt động lễ nghi, hội hè và cả trong đời thường ở vùng đất Cố đô. Ngày nay, tuy không giữ nguyên nếp cũ, nhưng tỉ lệ áo dài của phụ nữ Huế khi ra đường vẫn cao nhất cả nước. Đàn ông Huế cũng thường sử dụng áo dài trong các hoạt động long trọng của mình như lễ cưới hỏi, giỗ chạp, cúng tế đình miếu, du xuân dịp tết... Mặc áo dài tạo cho người đàn ông có phong thái đĩnh đạc, oai phong, người phụ nữ duyên dáng, đoan trang. Áo dài tô thêm dáng vẻ trầm mặc của Huế. Người Huế lung linh hơn khi mặc áo dài. Và nhờ những người Huế, chiếc áo dài trở nên lộng lẫy hơn bao giờ hết.

Các khâu kỹ thuật cắt, may, luôn tà, làm nút đều được các nghệ nhân, người thợ may áo dài chăm chút thận trọng. Vì vậy, chiếc áo dài không đơn thuần là sản phẩm may mặc mà là cả một tác phẩm nghệ thuật, chứa đựng giá trị bản sắc văn hóa Huế. ■

Hơn 500 đầu sách trưng bày chào mừng kỷ niệm 79 năm Cách mạng Tháng Tám và Quốc khánh 2.9

Từ nay đến ngày 30.9, Thư viện tỉnh Lạng Sơn tổ chức gian trưng bày và xếp sách nghệ thuật kỷ niệm 79 năm Cách mạng Tháng Tám thành công (19.8.1945 - 19.8.2024) và Quốc khánh nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam (2.9.1945 - 2.9.2024) tại Phòng đọc tầng 2 của thư viện. Với hơn 500 đầu sách, báo, gian trưng bày tập trung giới thiệu tới độc giả các cuốn sách về Đảng Cộng sản Việt Nam; cuộc đời và sự nghiệp của Chủ tịch Hồ Chí Minh; những dấu mốc lịch sử của Cách mạng Tháng Tám và Quốc khánh 2.9… Qua đó, tuyên truyền đến nhân dân về ý nghĩa, vai trò và giá trị to lớn của Cách mạng Tháng Tám và sự ra đời của nước Việt Nam dân chủ cộng hòa; góp phần giáo dục truyền thống cho các tầng lớp nhân dân, đặc biệt là thế hệ trẻ.

NAM ANH

Chương trình nghệ thuật đặc biệt kỷ niệm 100 năm ngày sinh nhạc sĩ Phan Huỳnh Điểu

Sở VHTT TP.HCM, Hội Âm nhạc và Đài Truyền hình TP.HCM phối hợp tổ chức chương trình giao lưu, biểu diễn nghệ thuật, giới thiệu chân dung nhạc sĩ Phan Huỳnh Điểu với chủ đề *Phan Huỳnh Điểu - Tình yêu ở lại* vào tối nay 14.8, tại Nhà hát Thành phố.

Nhạc sĩ Phan Huỳnh Điểu sinh ngày 11.11.1924 tại Điện Bàn (Quảng Nam) và mất năm 2015, là một trong những nhạc sĩ tiêu biểu của nền âm nhạc đương đại, để lại dấu ấn sâu đậm qua nhiều tác phẩm âm nhạc bất hủ. Ông được người yêu nhạc biết đến qua loạt ca khúc cách mạng nổi tiếng, trường tồn với thời gian. Các sáng tác của ông không chỉ phản ánh lịch sử cách mạng mà còn khơi dậy tình yêu quê hương, đất nước như: *Cuộc đời vẫn đẹp sao, Hành khúc ngày và đêm, Đoàn giải phóng quân* (nay là *Đoàn Vệ quốc quân*)…

Chương trình nghệ thuật đặc biệt *Phan Huỳnh Điểu - Tình yêu ở lại* không chỉ đưa các tác phẩm âm nhạc giá trị của ông đến gần người dân và thế hệ trẻ, mà còn mong muốn tạo cơ hội cho công chúng và khán giả khám phá sâu hơn về lịch sử cách mạng hào hùng của dân tộc qua âm nhạc, góp phần khơi dậy tinh thần yêu nước sâu sắc trong các tầng lớp nhân dân.

Chương trình có sự tham gia biểu diễn của các nghệ sĩ: NSND Tuyết Mai, NSƯT Vân Khánh, NSƯT Khánh Ngọc, ca sĩ Hoàng Bách, Quang Linh, Hồ Trung Dũng, Nguyễn Phi Hùng, Giang Hồng Ngọc, nghệ sĩ tranh cát Trí Đức, saxophone Phạm Nguyên, nhóm Lạc Việt, Ban nhạc dân tộc Trúc Xanh… Các nghệ sĩ sẽ trình diễn những ca khúc tiêu biểu của nhạc sĩ Phan Huỳnh Điểu như: *Ở hai đầu nỗi nhớ, Trầu cau, Bóng cây Kơnia, Anh ở đầu sông em cuối sông, Đoàn Vệ quốc quân, Sợi nhớ sợi thương, Hành khúc ngày và đêm, Đêm nay anh ở đâu, Thơ tình cuối mùa thu, Thuyền và biển, Những ánh sao đêm*…

T.TRANG

Làng rapper Việt khiến cộng đồng mạng "dậy sóng"

● **THANH MAI**

Thời gian qua, những ồn ào về đời tư của loạt rapper Việt như Obito, Niz, Double2T, MCK... khiến công chúng trở nên thiếu thiện cảm với một bộ phận văn nghệ sĩ, người nổi tiếng. Kẻ trong cuộc, người thì ra sức đính chính, thanh minh, số khác lại "im thin thít, lặn mất tăm" để né… gạch đá dư luận.

Có thể thấy, nghệ sĩ là người của công chúng. Mọi hành xử, lối sống, sản phẩm nghệ thuật do họ tạo ra đều có tác động mạnh mẽ đến cộng đồng, đặc biệt là thế hệ trẻ. Biết rằng sự phóng khoáng, tự do là điều khiến rap khác biệt so với các dòng nhạc truyền thống khác, tuy nhiên, các rapper cần tự do trong một khuôn khổ nhất định. Với những gì đang diễn ra trong giới rap Việt hiện nay, có thể thấy, ngày càng nhiều người coi thường chính nghề nghiệp của mình, coi thường công chúng khi chưa thực sự lan tỏa những giá trị tốt đẹp đến cộng đồng.

Từ lùm xùm tình ái đến "mắc bệnh ngôi sao"

Vài ngày trước, mạng xã hội "sôi sục" câu chuyện về mối tình tay ba giữa rapper gen Z Obito (Lý Quốc Phong, 2001), ca sĩ VSTRA (Nguyễn Thị Hạnh Ngân, 2001) và fangirl tên "N" (2006). Câu chuyện bắt nguồn từ bài đăng của fan girl "N", cô này tiết lộ trong thời gian hẹn hò, Obito vẫn "dây dưa" với tình cũ VSTRA, thậm chí còn sống chung một nhà. Đối mặt với lời tố cáo, Obito và VSTRA đều nhanh chóng đăng đàn thanh minh, đính chính để sự việc không bị đẩy đi quá xa.

Ồn ào chưa kịp lắng xuống, thì mới đây "phốt" của rapper Niz (Nguyễn Lê Trường Thịnh, 2002) lại tiếp tục gây xôn xao. Cụ thể, chủ nhân bài hit *Em là bad girl trong bộ váy ngắn* bị T.N (vợ cũ của Niz) tố bạo hành, nợ tiền không trả, sống thờ ơ, vô cảm không hoàn thành trách nhiệm của một người cha. Phía Niz ngay sau đó đã lên tiếng thừa nhận hành động không đúng mực với gia đình. Tuy nhiên, anh này khẳng định bản thân chưa bao giờ để vợ con phải "đói một ngày nào, con vẫn có sữa, tã đầy đủ"…

Trong khi Obito và Niz đều dám lên tiếng làm rõ sự việc và gửi lời xin lỗi đến khán giả, thì 24K.Right lại là cái tên khiến công chúng thất vọng, khi không có bất cứ động thái tỏ ra ăn năn hối lỗi nào. Theo đó, Á quân *Rap Việt* mùa 3 bị tố không tôn trọng bạn gái và không nghiêm túc trong chuyện yêu đương. Thậm chí, người này còn đề cập rằng 24K.Right còn có hành vi bạo lực với phụ nữ.

Tiếp đó, đến lượt rapper MCK vướng tranh cãi vì thái độ bất cần, ngông nghênh trên sân khấu tại một sự kiện âm nhạc lớn ở Hà Nội. Anh này xuất hiện với ngoại hình "không giống ai": Cạo sạch lông mày, đeo chocker da, mặc áo ba lỗ đen khoe cánh tay xăm kín. Nam rapper còn gây sốc với màn giao lưu tại sự kiện khi hét lớn: *"Đứng ở dưới thì nhảy mạnh lên. Ai sợ thì đi về!"*. Đông đảo người xem đã phản ứng gay gắt với cách nói chuyện của MCK vì cho rằng anh không tôn trọng khán giả. Nhiều người còn nhận xét, nam rapper đang thể hiện quá đà, "làm khùng làm điên" để thu hút sự chú ý của truyền thông…

Không dừng lại, rapper Double2T (Bùi Xuân Trường, 27 tuổi) cũng vướng tranh cãi khi bị tố có thái độ không tốt với ê kíp, phân biệt đối xử với người hâm mộ trong buổi họp "fan". Các bài đăng trên mạng xã hội đua nhau "bóc phốt" nam rapper nhập nhằng về chuyện tình cảm, không tôn trọng "fan" khi che giấu việc đã có bạn gái. Trước sức ép dư luận, Quán quân *Rap Việt* mùa 3 đã chính thức lên tiếng trên trang cá nhân, phủ nhận rằng "đây là những thông tin sai sự thật, chưa được xác thực".

Cần nắn chỉnh hành vi "lệch chuẩn"

Theo nhà nghiên cứu văn hóa, TS Nguyễn Ánh Hồng, việc buông thả, mất kiểm soát trong phát ngôn, hành vi ứng xử… của các nam rapper đã gây ảnh hưởng khó lường, đa chiều đến việc hình thành lối sống, phong cách của các giới trẻ. "Nghệ sĩ nào cũng có một lượng người theo dõi nhất định. Mọi phát ngôn, lời nói đều có thể trở thành hình mẫu để những người trẻ bắt chước theo. Có lẽ, ở thời đại mà cái tôi được đề cao, họ đã quá ảo tưởng về vị trí của mình, nên nghĩ có quyền để cho cái tôi ngông nghênh, mất kiểm soát, vượt qua những chuẩn mực của văn hóa ứng xử", TS Nguyễn Ánh Hồng nhấn mạnh.

Bộ VHTTDL đã ban hành Quy tắc ứng xử của người hoạt động trong lĩnh vực nghệ thuật để chấn chỉnh những hành vi "lệch chuẩn" trong văn hóa ứng xử của nghệ sĩ. Phải khẳng định rằng, đây chỉ là những nguyên tắc cơ bản cho người làm nghệ thuật soi chiếu để thấy được những điều gì được làm và không được làm, còn hành xử như nào cho chuẩn mực còn phụ thuộc vào nhận thức, lối sống và trách nhiệm cá nhân của mỗi nghệ sĩ trước cộng đồng.

Cái giá phải trả cho sự phóng túng, buông thả trong lối sống, phản cảm trong ứng xử của một bộ phận nghệ sĩ chính là sự quay lưng của công chúng. Nhìn sang một số quốc gia châu Á như Hàn Quốc, Trung Quốc, Nhật Bản…, họ rất nghiêm khắc đối với các nghệ sĩ vi phạm đạo đức. Không những cấm sóng mà nhiều trường hợp còn bị tẩy chay vĩnh viễn, không bao giờ được quay lại làm nghệ thuật. Vì thế, bản thân các nghệ sĩ cần không ngừng trau dồi, rèn luyện, trang bị thêm kỹ năng nghề nghiệp, kiến thức văn hóa và trách nhiệm xã hội, để xứng đáng là những "chiến sĩ trên mặt trận văn hóa", như sinh thời Chủ tịch Hồ Chí Minh đã từng khẳng định. ■



Phát ngôn "không giống ai" của MCK khiến công chúng phản ứng



Dù đã lên tiếng xin lỗi nhưng nam rapper Obito vẫn tiếp tục bị "ném đá"

Ươm mầm tài năng nhạc hàn lâm

● THANH NGỌC

Chú trọng tính giáo dục, thực hành, hướng đến đối tượng học sinh sinh viên, các hoạt động của Dàn nhạc giao hưởng Trẻ (Học viện Âm nhạc Quốc gia Việt Nam) tạo ra môi trường chuyên nghiệp, nơi các nghệ sĩ được tự do sáng tạo và phát triển, đóng góp tích cực vào việc đào tạo đội ngũ kế cận cho âm nhạc hàn lâm nước nhà.





Dàn nhạc giao hưởng trẻ tạo cơ hội cho nghệ sĩ trẻ thực hành, nuôi dưỡng và phát triển đam mê

Nghệ sĩ trẻ làm quen với sân khấu lớn

Tối 17.8 tới, nhiều nghệ sĩ của Dàn nhạc giao hưởng Trẻ - Học viện Âm nhạc Quốc gia Việt Nam (Vietnam National Academy of Music Youth Orchestra - VNAMYO) sẽ lần đầu biểu diễn với tư cách là nghệ sĩ độc tấu cùng Dàn nhạc. Theo đó, chương trình hòa nhạc "Young Soloists of VNAMYO" được biên tập đa dạng với các bản concerto giao thoa giữa thời kỳ từ baroque đến hết thời kỳ lãng mạn của các tác giả nổi tiếng như A. Vivaldi, G. Telemann, J. Haydn, W. Mozart, E. Grieg, M. Bruch…, cùng với đó là tác phẩm dân ca Thái *Inh lả ơi* (nhạc sĩ Lưu Hà An chuyển soạn).

Những nghệ sĩ độc tấu trong chương trình phần lớn đều có thành tích học tập xuất sắc, đoạt nhiều giải thưởng cao tại cuộc thi âm nhạc quốc gia và quốc tế. Trong đó, Lê Yến Thy có hơn 15 năm theo học âm nhạc chuyên nghiệp, sở hữu hàng loạt thành tích đáng nể: Giải Vàng Liên hoan âm nhạc châu Á - Thái Bình Dương 2017, giải Vàng bảng hòa tấu cùng nhóm Trio Tristar trong Festival Quốc tế Rising Star lần III, đoạt học bổng nghệ thuật Hessen của Đức năm 2023, học bổng Toyota năm 2018, 2020, 2022. Trong hòa nhạc lần này, Yến Thy sẽ biểu diễn *Concerto for Cello in C dur, mov I* của Joseph Haydn.

Concerto for 4 Violins in B minor, RV580, mov I của nhà soạn nhạc Antonio Vivaldi sẽ được nghệ sĩ trẻ Tạ Nguyên Dũng biểu diễn cùng Nguyễn Ngân Hà, Vũ Trang Linh và Trần Trung Hiếu. Tạ Nguyên Dũng cũng đã đoạt giải Nhất bảng violin chuyên nghiệp ở cuộc thi Gold Stars International Music Competition tại Kuala Lumpur, Malaysia vào tháng 4.2024, giải Grand prix violin solo bảng B và giải Nhất bảng hòa tấu thính phòng tại Cuộc thi âm nhạc quốc tế Rising Star 2023, giải Vàng cuộc thi âm nhạc quốc tế Rising Stars và Học bổng Toyota 2021…

Sinh năm 2012, Nguyễn Vũ Trường Giang, học sinh năm thứ 3 bộ môn Violin tại Học viện âm nhạc quốc gia Việt Nam, là nghệ sĩ nhỏ tuổi nhất tại Hòa nhạc. Năm 2023, Trường Giang đoạt giải Nhất bảng A violin tại cuộc thi âm nhạc quốc gia Việt Nam. Với vai trò là nghệ sĩ độc tấu, Trường Giang đã từng tham gia biểu diễn tại Hòa nhạc chúc mừng năm mới 2024 chiêu đãi Đoàn ngoại giao do Thủ tướng Phạm Minh Chính chủ trì…

Chuẩn bị và phát triển đội ngũ kế cận

NSND Bùi Công Duy, Phó Giám đốc Học viện Âm nhạc Quốc gia Việt Nam chia sẻ, các thế hệ lãnh đạo Học viện luôn quan tâm, đặt vị trí ưu tiên hàng đầu cho sứ mệnh đào tạo trồng người, chuẩn bị và phát triển cho đội ngũ tương lai kế cận. Trong những năm trở lại đây, Học viện đã định hướng, tăng cường đẩy mạnh đào tạo đi đôi với thực hành trên diện rộng để thúc đẩy các nghệ sĩ trẻ sớm được làm quen với sân khấu lớn, chuyên nghiệp, giúp bộc lộ và thể hiện những thiên hướng năng khiếu bẩm sinh của mình, từ đó xác định rõ mục tiêu phát triển cho tương lai.

Với thế mạnh là trường đi đầu trong lĩnh vực đào tạo âm nhạc hàn lâm và thực hành biểu diễn, Học viện định hướng VNAMYO trở thành nơi có môi trường mở, gần gũi, thân thiện, chia sẻ, đủ chuẩn chất lượng để mọi học sinh, sinh viên có thể dễ dàng giao lưu, thể hiện tài năng sáng tạo và biến giấc mơ của mình trở thành hiện thực. VNAMYO tổ chức thi tuyển định kỳ 2 tháng một lần cho các bạn có độ tuổi từ 10 trở lên, đang theo học nhạc cụ phương Tây, đủ năng lực và mong muốn được tham gia biểu diễn trong Dàn nhạc.

Những năm gần đây, lĩnh vực âm nhạc hàn lâm đã có nhiều khởi sắc, góp phần làm phong phú đời sống âm nhạc nước nhà. Dưới sự dẫn dắt của hai nhạc trưởng Đồng Quang Vinh và Trần Nhật Minh, Dàn nhạc giao hưởng Trẻ thường xuyên được biểu diễn cùng các nghệ sĩ chuyên nghiệp nổi tiếng trong nước cũng như quốc tế, như: Nghệ sĩ violin Chương Vũ, nghệ sĩ cello Kang Ji-Seong (Hàn Quốc), nghệ sĩ sáo Lê Thư Hương, các ca sĩ opera Asa Jager (Thụy Điển), Angela Nisi (Italy), Vitaliy Kovalchuk (Ukraine), diva Mỹ Linh, ca sĩ Đào Mác, Phạm Thu Hà... Năm 2024, Dàn nhạc vinh dự hợp tác với Dàn nhạc Giao hưởng Trẻ thế giới, thực hiện dự án *Âm thanh của tình anh em,* biểu diễn thành công hai đêm nhạc chuyên nghiệp tại Hà Nội dưới sự dẫn dắt của nhạc trưởng tài ba Damiano Giuranna.

Đã và đang đồng hành với VNAMYO trong rất nhiều sự kiện, nghệ sĩ sáo Lê Thư Hương bày tỏ: Chương trình là một hoạt động rất bổ ích và thiết thực, nhằm tạo điều kiện cho các học sinh, sinh viên xuất sắc, các nghệ sĩ có cơ hội rèn luyện, thực hành ngay với Dàn nhạc mà các bạn tham gia. Đây cũng là cơ hội quý để nghệ sĩ trẻ trải nghiệm trong một chương trình biểu diễn chuyên nghiệp, đầy tính nghệ thuật hàn lâm. Được sự quan tâm của Ban lãnh đạo Học viện, sự tham gia huấn luyện của nhiều giảng viên tâm huyết, các nhạc trưởng trẻ tài năng cùng rất nhiều công sức của những người khác, chương trình đặc biệt chú trọng đến tính giáo dục và thực hành cho lớp trẻ với các hoạt động thực tiễn, mà cụ thể là biểu diễn chuyên nghiệp từ khi còn ngồi ghế nhà trường.

"Tôi cùng các giảng viên đồng nghiệp cảm thấy rất hạnh phúc và tin tưởng vào tiềm năng và sự phát triển của thế hệ trẻ hiện tại. Tôi đã có những giây phút tuyệt vời với tinh thần đầy nhiệt huyết khi đứng chung sân khấu biểu diễn và thăng hoa với các bạn trẻ. Các em đã tiến bộ vượt bậc chỉ trong một khoảng thời gian rất ngắn, tính chuyên môn được cải thiện rõ với kỹ thuật chắc chắn hơn, kỹ năng chơi dàn nhạc điêu luyện hơn. Đặc biệt, qua giao lưu với Dàn nhạc Trẻ thế giới gần đây, chúng tôi hoàn toàn tin tưởng vào trình độ chuyên môn và khả năng của các em khi vươn ra thế giới", nghệ sĩ Lê Thư Hương cho biết.

Có thể nói, các chương trình biểu diễn của VNAMYO không chỉ mang đến những giây phút thưởng thức âm nhạc tuyệt vời cho khán giả mà còn góp phần quan trọng tạo cơ hội cho nghệ sĩ trẻ thực hành, nuôi dưỡng và phát triển đam mê, từ đó góp phần đào tạo ra nhiều thế hệ nghệ sĩ tài năng của ngành giao hưởng nước nhà. ■

Phim chuyển thể từ tác phẩm của nhà văn Nguyễn Nhật Ánh ấn định ngày ra rạp

Nhà sản xuất phim *Ngày xưa có một chuyện tình* vừa tung teaser trailer và poster, đồng thời công bố ngày khởi chiếu tại các cụm rạp trên toàn quốc là 1.11.2024. Phim do đạo diễn Trịnh Đình Lê Minh dàn dựng, Phan Gia Nhật Linh làm nhà sản xuất; được chuyển thể từ truyện dài của nhà văn Nguyễn Nhật Ánh.

Ngày xưa có một chuyện tình lấy bối cảnh chính tại tỉnh Phú Yên, với khung hình nên thơ từ những cánh đồng lúa bát ngát, đồi núi trập trùng, dòng suối róc rách giữa khu rừng già, con đường làng trải dài và cả những mái ngói cổ kính..., tái hiện đời sống một vùng quê ở những năm 1992-1997. Phim xoay quanh câu chuyện tình bạn, tình yêu giữa 2 chàng trai và một cô gái, từ thuở ấu thơ đến khi trưởng thành, phải đối mặt với những thử thách của số phận. Teaser poster của bộ phim tập trung miêu tả ánh mắt say đắm của Vinh (Avin Lu thủ vai) khi hướng về Miền (Ngọc Xuân thủ vai), và Miền khi nhìn Phúc (Đỗ Nhật Hoàng thủ vai), từ đó mở ra câu chuyện tình bạn, tình yêu tay ba lãng mạn nhưng cũng không kém phần phức tạp…

Nhà văn Nguyễn Nhật Ánh khi viết truyện dài *Ngày xưa có một chuyện tình* đã thể hiện trọn vẹn một câu chuyện đa góc nhìn, thay vì lời tự sự từ một nhân vật như những tác phẩm khác. Vì thế, bộ phim được chuyển thể cũng đi theo cách đó, lần lượt kể câu chuyện từ góc nhìn của Vinh, Miền, Phúc để khán giả cảm nhận được sự giằng xé trong tâm lý của mỗi người, diễn tả cảm xúc phức tạp ở cả ba nhân vật.

T.TRANG



Cơ sở Trà sen Hiền Xiêm đã nhiều đời làm nghề ướp trà sen và hiện toàn bộ gia đình đều tham gia làm nghề, giữ nghề mà ông cha để lại



Du khách thưởng thức trà ướp sen Tây Hồ

Phát huy giá trị **hoa sen Tây Hồ**

● **QUỲNH HOA**

Hoa sen Tây Hồ (Hà Nội) là loài sen Bách diệp 100 cánh, bông to, hương thơm đặc trưng, rất khác biệt so với sen trồng ở nhiều địa phương.

Trong văn hóa người Việt, hoa sen là biểu tượng của sự thanh cao, thuộc bộ tứ quý "lan, sen, cúc, mai". Trong đó, sen hội đủ cả hương lẫn sắc, tinh khiết mà bình dị, thanh tao mà lộng lẫy, đi vào thi ca nhạc họa với đầy cảm xúc lắng đọng.

Thức quà gói trọn tinh hoa của đất trời

Việt Nam có nhiều vùng trồng sen như Huế, Đồng Tháp, Hà Nội… Ở mỗi vùng, sen lại có một đặc trưng khác biệt, không hề trộn lẫn. Với người Hà Nội, sen Tây Hồ mang ướp trà là một trong những sản phẩm biểu tượng của đất Tràng An, trở thành món quà đặc biệt được nhiều người yêu thích và lựa chọn biếu tặng gia đình, bè bạn.

Nghệ nhân Lưu Thị Hiền, chủ cơ sở Trà sen Hiền Xiêm cho biết, người trồng sen Tây Hồ coi đây là đặc ân được trời đất ban tặng, và đặc biệt, các hồ sen lại được hiện diện ngay bên cạnh Hồ Tây thơ mộng, đó cũng chính là niềm tự hào của người dân Thủ đô. Gia đình bà Hiền đã nhiều đời làm nghề ướp trà sen và hiện toàn bộ con cháu đều tham gia làm nghề, giữ nghề mà ông cha để lại. Nghề làm trà sen khá cầu kỳ, công phu và trải qua nhiều thăng trầm, vất vả, nhưng chưa khi nào bà Hiền thấy chán nản công việc hay mất đi tình yêu nghề. "Với tôi, làm trà sen là gói trọn những nét tinh hoa, đặc trưng của Tây Hồ gửi tới khách hàng trong nước và quốc tế, để quảng bá thức trà nổi tiếng của làng Quảng An", nghệ nhân Lưu Thị Hiền chia sẻ.

Để làm ra 1 cân trà sen thành phẩm, gia đình bà Hiền phải có 1.500 bông sen Bách diệp Tây Hồ, loại sen có nhiều gạo; qua đủ 21 ngày với 7 lần vào hương, 7 lần sấy khô mới cho ra thành phẩm. Tất cả các công đoạn đều được làm hoàn toàn thủ công. "Sen ướp trà phải được hái từ sáng sớm, lúc hoa còn hàm tiếu, chưa có ánh nắng mặt trời chiếu vào, như vậy hương thơm mới chưa bị bay đi. Thu hoạch sen về thì nhanh tay bóc lớp cánh to, bóc lớp cánh nhỏ, sau đó mới nhặt từng hạt gạo trắng ra để mang ướp trà. Nếu tay bóc không khéo thì hạt gạo sẽ bị nát và trà sẽ kém hương", bà Hiền kể.

Còn với bà Ngô Thị Thân (69 tuổi), chủ thương hiệu Trà sen Bà Dần, nghề ướp trà sen không quá khó, từ bé bà đã làm được rồi, nhưng nó đòi hỏi sự tỉ mỉ và kiên trì. "Đầu tiên là việc chọn trà. Gia đình tôi thường sử dụng loại trà Thái Nguyên thượng hạng, vị ngọt, nước xanh. Tiếp đó là phải chọn đúng sen Bách diệp Hồ Tây mới cho hương vị thơm ngon đặc biệt". Mặc dù đã truyền lại nghề ướp trà sen cho con cháu, nhưng đến nay dù đã 101 tuổi, cụ bà Nguyễn Thị Dần (mẹ bà Thân) vào mùa sen vẫn cùng đại gia đình tỉ mỉ chọn hoa, tách gạo, ướp trà, làm nên sản phẩm trà ướp sen Tây Hồ được nhiều người yêu thích, tìm mua.

Chính vì cách ướp trà sen rất công phu, cầu kỳ, nên từ xa xưa trà sen Tây Hồ đã là một sản phẩm quý, được dùng để tiến vua và các quan đại thần quý tộc trong triều đình. Ngày nay, trà sen trở thành một trong những đặc sản tiêu biểu của Thủ đô Hà Nội. Chẳng hạn, Trà sen Hiền Xiêm được đưa vào phục vụ tại Hội nghị Thượng đỉnh Mỹ - Triều Tiên tại Hà Nội năm 2019 và được lựa chọn để phục vụ tiệc trà tiếp đón phu nhân Tổng Bí thư, Chủ tịch Trung Quốc - bà Bành Lệ Viên tại Bảo tàng Phụ nữ Việt Nam nhân chuyến thăm tới Việt Nam năm 2023.

Thúc đẩy phát triển kinh tế, du lịch, văn hóa làng nghề Thủ đô

Theo nghệ nhân Lưu Thị Hiền, trong thời gian tới, để tiếp tục gìn giữ và phát triển làng nghề, những người làm trà sen Quảng An mong muốn các cấp lãnh đạo quan tâm, tạo điều kiện hơn nữa để được tham gia trồng sen Bách diệp tại tất cả các hồ lớn, nhỏ xung quanh Hồ Tây. Cùng với đó là hỗ trợ bà con về giống, kỹ thuật, công nghệ mới trong việc chăm sóc cây sen - nguồn nguyên liệu chính để sản xuất trà sen.

Bí thư Quận ủy Tây Hồ Lê Thị Thu Hằng khẳng định, hoa sen không chỉ được khai thác sản phẩm từ hoa để cắm, trang trí mà hạt sen tươi, củ sen, hạt sen khô đều được sử dụng làm nguyên liệu nấu ăn hay chế biến thành các sản phẩm ăn liền rất ngon lại tốt cho sức khỏe; trà tâm sen, trà ướp hoa sen, trà lá sen... là những đặc sản gắn liền với thói quen thưởng thức ẩm thực của người dân Việt Nam.

Bên cạnh đó, các nghệ nhân làng nghề còn chế tác ra các sản phẩm thủ công mỹ nghệ từ lá sen, cọng sen như túi, làn, nón... được du khách nước ngoài yêu thích. Rất nhiều sản phẩm từ sen đã được công nhận là mặt hàng OCOP tiêu biểu.

Tuy nhiên, thời gian qua, do nhiều lý do, diện tích trồng sen ngày càng dần mai một. Để giữ gìn, khôi phục và phát triển diện tích trồng sen, giữ nét văn hóa Việt, văn hóa của người Hà Nội, quận Tây Hồ đã và đang triển khai thực hiện Đề án khôi phục trồng sen Bách diệp tại 18 hồ trên địa bàn Thành phố, nhằm khôi phục và bảo tồn giống sen nổi tiếng, đồng thời phát huy giá trị kinh tế và văn hóa sen Tây Hồ. Song song đó, Quận tiếp tục đẩy mạnh công tác thông tin, tuyên truyền để người dân hiểu về tiềm năng, lợi thế, vai trò của việc trồng sen, kết nối với các công ty lữ hành, tạo thành chuỗi sản phẩm du lịch độc đáo. Qua đó góp phần thúc đẩy, phát triển kinh tế, du lịch, văn hóa làng nghề trên địa bàn quận nói riêng và Thủ đô Hà Nội nói chung.■

Số hóa Bảo tàng Hồ Chí Minh - Chi nhánh TP.HCM

Bảo tàng Hồ Chí Minh - Chi nhánh TP.HCM phối hợp cùng một số đơn vị thực hiện dự án "Số hóa không gian Bảo tàng Hồ Chí Minh - Chi nhánh TP.HCM". Dự án chia làm các giai đoạn: Thực hiện (từ tháng 3 - 8.2024); Thử nghiệm (tháng 8.2024); Khánh thành và trao tặng (tháng 9.2024).

Mục tiêu của dự án là xây dựng một bảo tàng ảo bằng cách sử dụng các công nghệ tiên tiến như máy scan 3D, máy scan hồng ngoại và công nghệ Photogrammetry để thu thập dữ liệu từ hiện vật và công trình thực tế. Từ đó, chuyển thành mô hình 3D trong không gian máy tính.

Bảo tàng ảo sẽ cho phép khách tham quan trải nghiệm thông qua các thiết bị di động, máy tính hoặc kính thực tế ảo chuyên dụng. Du khách sẽ có cơ hội tương tác với các hiện vật trong không gian ba chiều, dễ dàng truy cập thông tin chi tiết và đắm chìm trong không gian âm thanh, hình ảnh sống động. Đặc biệt, khác với nhiều dự án số hóa bảo tàng, dự án lần này ứng dụng các công nghệ cao nhất hiện nay cho việc số hóa hiện vật bảo tàng, cho phép tái hiện hiện vật với độ chi tiết rất cao. Thậm chí, công nghệ MR (Mixed Reality) sẽ kết hợp giữa thế giới thực và thế giới ảo, cho phép khách tham quan có thể can thiệp vào môi trường trưng bày, từ đó có thể tương tác với các hiện vật như trong thực tế.

Được biết, sau khi hoàn thành và đi vào vận hành, dự án này sẽ là bảo tàng ảo đầu tiên tại Việt Nam tích hợp nhiều công nghệ đồ họa tiên tiến trên nền tảng VR/AR/MR/hướng dẫn viên ảo. Công nghệ VR (Virtual Reality) cho phép du khách trải nghiệm không gian bảo tàng ảo khi đeo kính VR3D hoặc thông qua các thiết bị di động và màn hình tương tác có kết nối Internet. Hình ảnh bảo tàng được thể hiện trung thực, sống động nhờ vào việc số hóa toàn bộ không gian và hiện vật. Khách tham quan có thể tương tác hiện vật trong không gian ảo để xem hình ảnh phóng lớn cùng các thông tin chi tiết…

TÙNG THƯ

Vai trò của phụ nữ trong xây dựng mái ấm hạnh phúc

● NAM TIẾN

Để xây dựng gia đình hạnh phúc, tất cả các thành viên đều phải nỗ lực, vun đắp, xây dựng một mái nhà thật trọn vẹn; đặc biệt là vai trò của những người phụ nữ, người mẹ, người vợ trong gia đình.



Lãnh đạo Trung ương Hội LHPN Việt Nam và lãnh đạo tỉnh Bắc Ninh trao Bằng khen cho tập thể, cá nhân và gia đình được biểu dương **Ảnh: T.HUYỀN**

Đối với mỗi người Việt Nam, gia đình luôn là tổ ấm, là nơi ta được nuôi dưỡng, giáo dục và hình thành nhân cách. Tục ngữ, ca dao, dân ca Việt Nam có nhiều câu nói về vai trò của cha mẹ và con cái, khuyên nhủ mọi người chăm lo đến tổ ấm gia đình, trong đó không thể thiếu vắng người phụ nữ, như: "Thuận vợ, thuận chồng, tát biển Đông cũng cạn", "Phúc đức tại mẫu"... Đã là người trong một nhà thì phải luôn yêu thương, đùm bọc, giúp đỡ lẫn nhau: "Chị ngã em nâng", "Anh em như thể tay chân"…

Nâng cao vai trò, trách nhiệm của người phụ nữ

Xây dựng gia đình hạnh phúc chính là tạo nền tảng để xây dựng xã hội hạnh phúc, là vấn đề hết sức hệ trọng của dân tộc ta. Công tác gia đình vừa là mục tiêu, vừa là động lực của sự phát triển bền vững đất nước… Trong 5 năm qua, Hội LHPN tỉnh Bắc Ninh đã cùng các cấp Hội phụ nữ trong tỉnh triển khai, tổ chức nhiều hoạt động thiết thực, nhằm lan tỏa các giá trị truyền thống tốt đẹp của gia đình Việt Nam. Hưởng ứng Tháng hành động Quốc gia về phòng, chống bạo lực gia đình; chào mừng Ngày Gia đình Việt Nam (28.6) vừa qua, Hội LHPN Bắc Ninh đã biểu dương 6 tập thể, 5 cá nhân và 27 hộ gia đình thực hiện tốt công tác gia đình và cuộc vận động "Xây dựng gia đình 5 không 3 sạch" giai đoạn 2020-2024.

Trong những gương sáng điển hình có Hội LHPN phường Phượng Mao (thị xã Quế Võ). Hội đã thường xuyên tổ chức các hoạt động nâng cao kiến thức, kỹ năng cho phụ nữ về giáo dục gia đình, phòng chống bạo lực trong tình hình mới, phối hợp tổ chức các hoạt động chăm sóc sức khỏe cho phụ nữ, trẻ em, sức khỏe sinh sản tiền hôn nhân. Hội LHPN xã Đại Lai (huyện Gia Bình) cũng thường xuyên tổ chức các hội nghị tọa đàm về xây dựng gia đình hạnh phúc, cách nuôi dạy con theo khoa học, kỹ năng để giữ gìn tổ ấm…, kết hợp tuyên truyền gương người tốt việc tốt trong nuôi dạy con cái, phát triển kinh tế ở các buổi tập huấn, sinh hoạt CLB để nâng cao nhận thức vai trò, trách nhiệm của người mẹ, người vợ, người phụ nữ.

CLB Xây dựng gia đình hạnh phúc thôn Trung Lạc (xã Yên Trung, huyện Yên Phong) được thành lập năm 2017 với 45 cặp vợ chồng tham gia, 100% các gia đình đều có con thành đạt, ngoan ngoãn, học giỏi, công ăn việc làm ổn định. Các thành viên trong CLB tích cực tham gia hoạt động văn hóa, văn nghệ, thể dục, thể thao và các phong trào của địa phương…

Về cá nhân điển hình có chị Nguyễn Hồng Trang, Ủy viên Ban thường vụ Hội LHPN xã Đức Long (thị xã Quế Võ), những năm qua, chị đã phối hợp tổ chức các hoạt động nâng cao kiến thức, kỹ năng cho phụ nữ về giáo dục gia đình, phòng chống bạo lực, xây dựng gia đình hạnh phúc, chăm sóc sức khỏe cho phụ nữ, trẻ em, sức khỏe sinh sản tiền hôn nhân… Còn chị Nguyễn Thị Xuân, Chủ tịch Hội LHPN thị trấn Lim, huyện Tiên Du đã đẩy mạnh công tác tuyên truyền, vận động, hướng dẫn các chi hội chủ động thực hiện có hiệu quả công tác gia đình; thường xuyên trực tiếp xuống địa bàn nắm bắt tình hình, phối hợp với công an, MTTQ, chính quyền thôn can thiệp, hỗ trợ những gia đình có bạo lực…

Cùng với đó là các gia đình gương mẫu như gia đình bà Nghiêm Thị Loan (phường Ninh Xá, TP Bắc Ninh). Bà cho biết, với thông điệp "mỗi gia đình là một tế bào của xã hội, gia đình thịnh vượng là nền tảng của xã hội phồn vinh, hạnh phúc", bà luôn sắp xếp, bố trí công việc một cách hợp lý để dành nhiều thời gian quan tâm, chăm sóc, chia sẻ với các thành viên. Còn gia đình chị Nguyễn Thị Thơi (xã Châu Phong, thị xã Quế Võ) có 4 thế hệ cùng chung sống, họ luôn tôn trọng, yêu thương và có trách nhiệm với nhau. Bên cạnh đó, chị còn là tấm gương tiêu biểu trong phong trào phụ nữ phát triển kinh tế với sản phẩm OCOP "Mật ong hoa nhãn" 3 sao…

Duy trì, nhân rộng mô hình hỗ trợ phụ nữ xây dựng gia đình hạnh phúc

Theo bà Nguyễn Phương Mai, Chủ tịch Hội LHPN tỉnh Bắc Ninh, các cấp Hội luôn chú trọng đến công tác tuyên truyền, giáo dục cho hội viên phụ nữ và các thành viên trong gia đình về kiến thức, kỹ năng, văn hóa ứng xử; rèn luyện những phẩm chất, đạo đức của người phụ nữ Việt Nam trong thời kỳ mới để chị em biết cách tổ chức tốt cuộc sống gia đình; đồng thời làm tốt vai trò, trách nhiệm của người vợ, người mẹ, con thảo, dâu hiền... Những năm qua, Hội LHPN tỉnh cùng phối hợp với các cơ quan, đơn vị tổ chức các sự kiện, sân chơi thu hút đông đảo hội viên, phụ nữ mang tính lan tỏa, tạo hiệu ứng xã hội mạnh như: "Mẹ đỡ đầu - Kết nối yêu thương"; "Ngày hội gia đình hạnh phúc"; Triển lãm ảnh "Mẹ bến đỗ an toàn cho con"; "Khoảnh khắc gia đình hạnh phúc"; "Nét đẹp phụ nữ qua ảnh"; "Chúng tôi giúp các gia đình và cộng đồng ngăn chặn bạo lực"; "Phòng, chống bạo lực, xâm hại trẻ em", "Phụ nữ là để yêu thương" ; "Những bông hoa miền Quan họ"; Hội thảo chuyên đề "Giải pháp nâng cao hiệu quả công tác lên tiếng bảo vệ phụ nữ và trẻ em"; tổ chức các cuộc truyền thông, hội nghị với các chuyên đề: "Kết nối yêu thương, xây dựng gia đình hạnh phúc"…

Bên cạnh đó, các cấp Hội còn tích cực xây dựng, duy trì và nhân rộng các mô hình hỗ trợ phụ nữ xây dựng gia đình hạnh phúc. Từ năm 2020 đến nay, đã có 156 CLB xây dựng gia đình hạnh phúc, 39 mô hình "Làng quê an toàn", 23 mô hình "Gia đình 5 có 3 sạch", 455 "Địa chỉ tin cậy tại cộng đồng", 7 CLB "Phụ nữ cùng chia sẻ", 40 CLB "Phụ nữ với pháp luật", 4 chi hội/CLB "Không có bạo lực với phụ nữ và trẻ em gái", 4 CLB "Phòng chống buôn bán phụ nữ, trẻ em".

"Qua các chương trình hay buổi sinh hoạt, các cấp Hội ngày càng phát huy vai trò đại diện bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp, chính đáng của phụ nữ; thiết lập cơ chế phối hợp chặt chẽ trong công tác bảo vệ phụ nữ, trẻ em. Nhiều chương trình đã thực hiện tốt công tác tuyên truyền, giáo dục, hỗ trợ xây dựng các gia đình hạnh phúc", Chủ tịch Hội LHPN tỉnh Bắc Ninh nhấn mạnh.■

Gia đình có trách nhiệm thực hiện an toàn giao thông

Hưởng ứng ngày Gia đình Việt Nam năm 2024 với chủ đề "Gia đình hạnh phúc - Quốc gia thịnh vượng", nhằm tôn vinh các giá trị của gia đình, khẳng định ý nghĩa, vai trò của mái ấm gia đình đối với sự phát triển của đất nước, vừa qua, tại Trường Chính trị tỉnh Bình Dương, Trung ương Hội LHPN Việt Nam đã tổ chức sự kiện truyền thông, giao lưu sáng kiến "Gia đình có trách nhiệm thực hiện an toàn giao thông" và Phiên tòa giả định cho cán bộ Hội cơ sở, hội viên năm 2024.

Tại chương trình, các đại biểu có cơ hội chia sẻ kinh nghiệm trong công tác chỉ đạo, phối hợp và một số hoạt động nổi bật của các cấp hội trong công tác tuyên truyền bảo đảm an toàn giao thông phù hợp với đặc thù vùng miền và từng đối tượng. Đặc biệt, trong khuôn khổ của sự kiện, Trung ương Hội đã phối hợp với Chi hội Luật sư thuộc Hội Bảo vệ quyền trẻ em TP.HCM tổ chức "Phiên tòa giả định phòng chống tai nạn giao thông". Đây là một hình thức đổi mới công tác tuyên truyền, phổ biến giáo dục pháp luật nói chung và công tác bảo đảm an toàn giao thông nói riêng, nhằm nâng cao ý thức tự giác chấp hành pháp luật và xây dựng văn hóa giao thông an toàn cho cán bộ, hội viên, phụ nữ và cộng đồng với chủ đề "Gia đình có trách nhiệm thực hiện an toàn giao thông", góp phần thực hiện có hiệu quả Cuộc vận động xây dựng "Gia đình 5 không 3 sạch " và phong trào thi đua "Xây dựng người phụ nữ Việt Nam thời đại mới".

T.LAM



Tiểu phẩm tuyên truyền về an toàn giao thông của Hội LHPN TP Tân Uyên **Ảnh: DƯƠNG LINH**

"VỤ GIA ĐÌNH, BỘ VĂN HÓA, THỂ THAO VÀ DU LỊCH THỰC HIỆN"

TIN THỂ THAO

Thể hình Việt Nam giành 7 HCV châu Á

Giải thể hình và fitness vô địch châu Á 2024 diễn ra từ ngày 6 - 12.8 tại đảo Batam (Indonesia) quy tụ hơn 200 lực sĩ đến từ 30 quốc gia và vùng lãnh thổ.

Tại giải, đội tuyển Việt Nam xuất sắc giành 7 HCV, 9 HCB và 6 HCĐ. Những VĐV mang về HCV cho Việt Nam gồm: Trương Hoàng Long (trẻ thể hình, trên 75 kg), Hồ Công Hoài Long (thể hình, hạng 55 kg), Nguyễn Thị Kim Dung (fitness nữ, chiều cao đến 1,65m), Nguyễn Thị Kim Cương (fitness nữ, chiều cao trên 1,65m), Châu Nguyên Kha (fitness nam, chiều cao đến 1,70m), Trương Quốc Long (thể hình cổ điển nam, chiều cao đến 1,67m) và Nguyễn Thanh Tiên (thể hình cổ điển nam, chiều cao đến 1,82m). Với thành tích này, Việt Nam xếp hạng nhì toàn đoàn sau Ấn Độ.

N.LÝ

Cầu mây nữ chuẩn bị cho giải thế giới

Đội tuyển cầu mây nữ Việt Nam vừa bắt đầu chuyến tập huấn tại Thái Lan để chuẩn bị chuyên môn cho Giải cầu mây vô địch thế giới 2024, diễn ra tại chính đất nước "xứ chùa vàng" vào đầu tháng 9. Trong chuyến tập huấn này, đội cử lực lượng mạnh nhất, trong đó có những tuyển thủ từng giành HCV đồng đội nữ tại Asian Games 19 ở Hàng Châu (Trung Quốc) năm ngoái như: Trần Thị Ngọc Yến, Lê Thị Tú Trinh, Nguyễn Thị Yến, Nguyễn Thị Khánh Ly, Nguyễn Thị My, Ngô Thị Ngọc Quỳnh, Trần Thị Hồng Nhung.

Dự kiến, các tuyển thủ tập luyện đến ngày 30.8, sau đó bước vào thi đấu giải vô địch thế giới từ ngày 1 - 8.9.

H.L

Văn Duy vắng mặt tại SEA V.League 2024

Ban huấn luyện đội tuyển bóng chuyền nam Việt Nam đã rút gọn danh sách 14 cầu thủ chính thức để đăng ký dự giải bóng chuyền nam Đông Nam Á 2024 (SEA V.League 2024). Trong danh sách tham dự lần này, đội tuyển không có cầu thủ chuyền 2 Đinh Văn Duy bởi đang trong giai đoạn chấn thương cần thời gian hồi phục, vì vậy ban huấn luyện gọi chuyền 2 Nguyễn Huỳnh Anh Phi thay thế.

14 gương mặt của đội tuyển bóng chuyền nam dự giải SEA V.League 2024 gồm: Nguyễn Huỳnh Anh Phi, Nguyễn Thanh Hải, Trịnh Duy Phúc, Nguyễn Ngọc Thuân, Phạm Văn Hiệp, Trần Duy Tuyến, Trần Minh Đức, Quản Trọng Nghĩa, Từ Thanh Thuận, Dương Văn Tiên, Huỳnh Trung Trực, Trần Triển Chiêu, Đinh Văn Tú, Trương Thế Khải.

T.KHÔI

Guồng quay mới của "Những chiến binh sao vàng"

LÊ HOÀN

Đội tuyển Việt Nam chuẩn bị hội quân trở lại để hướng đến giải giao hữu quốc tế với đội tuyển Nga và Thái Lan trong đợt FIFA Days vào đầu tháng 9. Đây được xem là "cử dượt" rất quan trọng cho "Những chiến binh sao vàng" chuẩn bị cho sân chơi số 1 Đông Nam Á - ASEAN Cup vào tháng 11.



Tuyển Việt Nam sẽ bước vào hành trình mới để chuẩn bị cho ASEAN Cup 2024

Cơ hội cho HLV Kim Sang-sik

Đội tuyển Việt Nam đã trải qua nửa đầu năm 2024 không thành công khi không có được kết quả tốt tại 2 giải đấu quan trọng là VCK Asian Cup 2023 và Vòng loại thứ hai World Cup 2026 khu vực châu Á. Tại sân chơi châu lục, tuyển Việt Nam dừng bước sớm ở vòng bảng sau 3 trận toàn thua, còn đấu trường vòng loại World Cup, đội cũng không thể có lần thứ hai đi đến vòng loại cuối cùng. HLV Kim Sang-sik lên thay người tiền nhiệm ở 2 trận đấu cuối gặp Philippines và Iraq khi mà cơ hội đi tiếp của tuyển Việt Nam là cực kỳ nhỏ. Không có bất ngờ xảy ra khi chiến lược gia người Hàn Quốc không thể tạo nên "phép màu" nhưng màn trình diễn ở 2 trận đấu đó (thắng Philippines 3-2 và thua Iraq 1-3) của "Những chiến binh sao vàng" là đáng ngợi khen và mang lại niềm tin cho người hâm mộ.

Cần phải nhấn mạnh rằng từ ngày tập trung đội tuyển cho đến khi đá xong trận lượt về với Iraq tại Vòng loại thứ hai World Cup 2026 chỉ vỏn vẹn 11 ngày, điều này rất khó để HLV Kim Sang-sik thay đổi tuyển Việt Nam. Cũng phải khẳng định lần nữa là triết lý bóng đá và lối chơi riêng của HLV Kim Sang-sik chưa thể định hình ngay sau 2 trận đấu trước Philippines và Iraq. Vậy nên ở lần tập trung, thi đấu quốc tế đợt FIFA Days tháng 9 là cơ hội rất tốt để chiến lược gia người Hàn Quốc kiểm tra phong độ của các trụ cột, từng bước xây dựng lối chơi mới cũng như định hình triết lý phù hợp cho đội. Việc được đối đầu với Thái Lan, đặc biệt là tuyển Nga sẽ giúp "Những chiến binh sao vàng" duy trì cảm giác thi đấu quốc tế, cọ xát, thêm những va chạm cần thiết. Đó cũng là dịp để HLV Kim Sang-sik hiểu rõ hơn khả năng của từng cầu thủ, tiếp tục thử nghiệm, từ đó áp dụng chiến thuật phù hợp, từng bước tìm ra và xây dựng một đội hình tối ưu.

Hướng đến "mục tiêu kép"

Tuyển Việt Nam dự kiến sẽ gặp tuyển Nga vào ngày 5.9 và đá với Thái Lan vào ngày 10.9, đều diễn ra trên sân Mỹ Đình (Hà Nội). Trên bảng xếp hạng của Liên đoàn Bóng đá thế giới (FIFA) hiện tại, tuyển Việt Nam đang xếp thứ 115, kém so với Nga ở vị trí 33 và Thái Lan hạng 101. Người hâm mộ Việt Nam rất háo hức mong chờ màn thể hiện của "Những chiến binh sao vàng". Tuyển Nga là đội bóng khá ở châu Âu, có trình độ và thực lực vượt trội. Việc được thi đấu với họ là cơ hội không thể tốt hơn để các cầu thủ Việt Nam có kinh nghiệm và trải nghiệm quý báu.

Trong khi đó, tuyển Thái Lan là kình địch lớn nhất tại Đông Nam Á của chúng ta. Cuộc đối đầu giữa Việt Nam và Thái Lan dù trong hoàn cảnh nào cũng nhận được sự quan tâm rất lớn của người hâm mộ. Thái Lan cũng là đối trọng lớn nhất mà thầy trò HLV Kim Sang-sik phải vượt qua nếu đặt mục tiêu vô địch ASEAN Cup 2024. Trong 7 lần chạm trán gần nhất với Thái Lan, tuyển Việt Nam chỉ 1 trận thắng, 4 hòa và 2 thua. Thậm chí tuyển Việt Nam dưới thời HLV Park Hang-seo cũng không thể thắng được người Thái trong một giải đấu chính. Gần nhất tại bán kết AFF Cup 2020 và chung kết AFF Cup 2022, chúng ta đều thất bại trước "Bầy voi chiến".

Sẽ thật tuyệt vời nếu tuyển Việt Nam có được kết quả tốt tại giải đấu tới, đặc biệt là một chiến thắng trước Thái Lan trên sân nhà. Đó là mục tiêu hàng đầu của tuyển Việt Nam trong đợt FIFA Days tháng 9, nhưng cùng với đó một mục tiêu khác không kém phần quan trọng đó là đội có thêm những thử nghiệm, hoàn thiện mảng miếng chiến thuật trong giai đoạn chuẩn bị cho ASEAN Cup 2024. Đó cũng là mục tiêu kép mà "Những chiến binh sao vàng" đang hướng đến.

Ở đợt hội quân trước chuẩn bị cho 2 trận đấu cuối tại Vòng loại thứ hai World Cup 2026, vì thời gian gấp gáp mà HLV Kim Sang-sik chỉ tận dụng nguồn tài nguyên sẵn có - tức những gương mặt là trụ cột từ thời 2 HLV tiền nhiệm để cố gắng xây dựng một đội bóng theo phong cách và ý tưởng của mình. Nhưng sau thời gian được theo dõi giai đoạn lượt về V.League cũng như các giải trẻ trong nước, nhà cầm quân sinh năm 1976 hẳn đã có một kế hoạch xây dựng lực lượng mới. Nhiều khả năng ở đợt hội quân tới, ngoài những trụ cột, HLV Kim Sang-sik sẽ gọi thêm nhiều cầu thủ trẻ và các nhân tố mới, thậm chí là các cựu binh cho 2 trận đấu với Nga và Thái Lan. Điều này không những mang đến cơ hội thử nghiệm cho ông mà còn giúp tuyển Việt Nam có thêm những "làn gió mới" để tạo ra một diện mạo mới. Đó là điều cần thiết không chỉ nhắm đến ASEAN Cup 2024 mà còn chuẩn bị dài hơi cho năm sau khi vòng loại Asian Cup 2027 khởi tranh. ■

Cờ vua thi đấu Olympiad

Đội tuyển cờ vua Việt Nam sẽ trở lại thi đấu tại Giải cờ vua đồng đội thế giới Olympiad 2024 sau khi không tham dự ở lần tổ chức gần nhất vào năm 2022. Olympiad năm nay diễn ra tại Hungary vào đầu tháng 9 và cờ vua Việt Nam sẽ tham dự với đội hình rất mạnh. Đội sẽ có sự trở lại của kỳ thủ hạng 16 thế giới Lê Quang Liêm, bên cạnh Nguyễn Ngọc Trường Sơn, Lê Tuấn Minh, Trần Tuấn Minh, Bành Gia Huy (nam), Phạm Lê Thảo Nguyên, Võ Thị Kim Phụng, Lê Thanh Tú, Lương Phương Hạnh, Bạch Ngọc Thùy (nữ).

Thành tích tốt nhất gần đây của cờ vua Việt Nam tại Olympiad là vào năm 2018, khi đó đội nam xếp hạng 7 còn đội nữ đứng thứ 15.

L.H

Hai đội quốc tế dự giải Futsal TP.HCM mở rộng

Liên đoàn Bóng đá TP.HCM (HFF) cho biết, Giải Futsal TP.HCM mở rộng 2024 sẽ diễn ra từ ngày 19 - 25.8 tại NTĐ Lãnh Binh Thăng (quận 11, TP.HCM) quy tụ 2 đội quốc tế và 4 đội mạnh nhất trong nước.

Theo đó, 2 khách mời là CLB Al Yarmouk SC - đội vừa vô địch giải hạng Nhất Kuwait và CLB Anderlecht - nhà vô địch Bỉ mùa 2022-2023, từng đứng hạng tư tại UEFA Futsal Champions League 2022-2023. Bốn CLB trong nước có top 3 giải Futsal VĐQG là Thái Sơn Nam TP.HCM, Thái Sơn Bắc và Sahako, đội còn lại là Khánh Hòa. Các đội chia thành 2 bảng, thi đấu vòng tròn một lượt tính điểm, chọn 2 đội có thành tích tốt nhất mỗi bảng vào bán kết.

H.V

Câu chuyện GDP, dân số và thành tích ở Olympic 2024

● NGỌC TRUNG

Oympic Paris 2024 khép lại với nhiều dư vị ngọt ngào nhưng không thiếu tranh cãi. Tuy nhiên, về khía cạnh chuyên môn, câu chuyện cạnh tranh huy chương vẫn gắn liền với kinh tế và dân số.

Sau 15 ngày tranh tài chính thức, Olympic Paris 2024 khép lại bằng Lễ bế mạc có chủ đề "Records" (Kỷ lục) trên sân vận động Stade de France vào hoàng hôn ngày Chủ nhật 11.8 (rạng sáng 12.8 theo giờ Việt Nam).

Trước thời điểm buổi lễ diễn ra, hoàng hôn buông xuống và đài đuốc Thế vận hội dần tắt, kèm theo là bài hát *Sous le ciel de Paris do ca sĩ Zaho de Sagazan* thể hiện vang lên. Mở đầu lễ bế mạc, VĐV Leon Marchand thu thập ngọn lửa từ đài đuốc để vào chiếc đèn và xuất hiện trên khán đài. Kình ngư nước chủ nhà này là VĐV thi đấu thành công nhất giải đấu năm nay (4 HCV và 1 HCĐ). Buổi lễ có sự tham gia của hơn một trăm nghệ sĩ biểu diễn, bao gồm các diễn viên nhào lộn, vũ công và nghệ sĩ xiếc. Cuối buổi lễ, nam tài tử Tom Cruise xuất hiện cùng với Red Hot Chili Peppers, Billie Eilish, Snoop Dogg và H.E.R. biểu diễn trong phần LA28 Handover Celebration, lễ chuyển giao cờ Olympic cho Los Angeles (Mỹ), thành phố đăng cai Thế vận hội mùa hè 2028. Nam tài tử này gây ấn tượng bằng pha nhảy từ độ cao hơn 40m trên mái SVĐ, phỏng theo những hình ảnh trong loạt phim *Nhiệm vụ bất khả thi* nổi tiếng. Sau đó Tom Cruise nhận lá cờ Olympic từ Thị trưởng Los Angeles Karen Bass và lái mô tô rời đi.



10 NỀN KINH TẾ LỚN NHẤT THẾ GIỚI NĂM 2023

	XẾP HẠNG & QUỐC GIA	GDP (TỶ ĐÔ LA MỸ)	GDP BÌNH QUÂN ĐẦU NGƯỜI (NGHÌN ĐÔ LA MỸ)
1	Mỹ	26.954	80,41
2	Trung Quốc	17.786	12,54
3	Đức	4.430	52,82
4	Nhật Bản	4.231	33,95
5	Ấn Độ	3.730	2,61
6	Anh	3.332	48,91
7	Pháp	3.052	46,32
8	Ý	2.190	37,15
9	Brazil	2.132	10,41
10	Canada	2.122	53,25



Olympic Paris 2024 chứng kiến chiến thắng sát nút của đoàn Mỹ trước Trung Quốc **Infographic: MẠNH LÊ**

Tranh huy chương từ góc nhìn dân số và GDP

Trước lễ bế mạc, cuộc tranh tài tại Olympic Paris 2024 đã khép lại một cách kịch tính như phim hành động Hollywood. Ở ngày thi đấu cuối cùng, đoàn thể thao Trung Quốc chỉ giành thêm 1 HCV nhờ công của VĐV Li Wenwen (cử tạ), qua đó kết thúc với thành tích 40 HCV, 27 HCB và 24 HCĐ.

Đoàn Mỹ cũng giành 40 HCV, nhưng hơn về số HCB (44), do đó vượt lên đứng nhất toàn đoàn. Thú vị hơn nữa, tấm HCV thứ 40 của nước chủ nhà kỳ Thế vận hội tiếp theo đến từ nội dung bóng rổ nữ. Ở trận chung kết, Mỹ đã đánh bại chủ nhà Pháp bằng tỷ số sát nút 67-66. Đây là lần đầu tiên trong lịch sử ngôi nhất toàn đoàn được phân định bằng số huy chương bạc. Mỹ và Trung Quốc chính là hai nền kinh tế lớn nhất thế giới. Cũng trong ngày thi đấu cuối cùng, đoàn Nhật Bản giành 2 HCV, vượt mặt Australia vươn lên xếp thứ ba chung cuộc.

Tổng quát hơn, tốp 10 đoàn dẫn đầu bảng tổng sắp huy chương khá tương đồng với tốp 10 quốc gia có Tổng sản phẩm quốc nội (GDP) cao nhất thế giới. Cụ thể, 7 trong số 10 nền kinh tế lớn nhất thế giới năm 2023 lọt tốp 10 đoàn dẫn đầu trên bảng tổng sắp huy chương Olympic Paris 2024 bao gồm: Mỹ, Trung Quốc, Đức, Nhật Bản, Anh, Pháp và Italia. Ngoài ra, Hàn Quốc đứng thứ 13 về tổng sản phẩm quốc nội và kết thúc ở vị trí thứ 8 trên bảng xếp hạng huy chương Thế vận hội, Canada đứng thứ 10 về GDP và xếp hạng 12 trên bảng tổng sắp huy chương. Điều đó cho thấy, các quốc gia có GDP cao thường có nhiều nguồn lực hơn để phân bổ cho các chương trình thể thao của họ, bao gồm cơ sở hạ tầng, cơ sở đào tạo và hỗ trợ cho các vận động viên. Điều này có thể dẫn đến việc chuẩn bị tốt hơn cho các vận động viên và tăng cơ hội giành huy chương.

Chiều ngược lại, vẫn có những quốc gia có GPD cao, dân số lớn nhưng không đạt được thành tích cao tại Thế vận hội. Đáng kể nhất là Ấn Độ. Quốc gia đông dân nhất thế giới và xếp thứ năm về Tổng sản phẩm quốc nội này chỉ giành được 1 huy chương bạc và 5 huy chương đồng, xếp thứ 71 trên bảng tổng sắp huy chương Olympic Paris. Trong khi đó, đoàn Nigeria có 88 VĐV tham gia tranh tài, là đoàn thể thao đông VĐV tham gia nhất nhưng không giành được tấm huy chương nào. Ngoài ra, Nigeria là quốc gia đông dân thứ sáu trên thế giới.

Giá trị khoa học thể thao

Ngoài khía cạnh GDP và dân số, sự phát triển của khoa học thể thao đóng vai trò quan trọng không kém. Khoa học thể thao là một lĩnh vực nghiên cứu kết hợp kiến thức từ các ngành khác nhau như sinh lý học, sinh học, tâm lý học, dinh dưỡng, y học thể thao và công nghệ để hiểu rõ hơn về cách cơ thể con người hoạt động và phản ứng trong quá trình luyện tập và thi đấu thể thao. Mục tiêu chính của khoa học thể thao là tối ưu hóa hiệu suất VĐV và giảm nguy cơ chấn thương.

Đơn cử tại Hàn Quốc, quốc gia rất thành công tại Olympic 2024, khoa học thể thao phát triển mạnh mẽ trong những thập niên gần đây, đóng vai trò quan trọng trong việc nâng cao thành tích thể thao của quốc gia này trên trường quốc tế. Sự phát triển của khoa học thể thao ở Hàn Quốc dựa trên hệ thống đào tạo và nghiên cứu tiên tiến, với Viện Khoa học Thể thao Quốc gia Hàn Quốc (KISS) được thành lập từ năm 1980, nhằm tập trung vào nghiên cứu và ứng dụng khoa học để nâng cao hiệu suất của các VĐV quốc gia, đặc biệt là trong các môn thể thao như bắn cung, bắn súng, đấu kiếm và Taekwondo.

Ngoài ra, nhiều trường đại học hàng đầu ở Hàn Quốc như Đại học Quốc gia Seoul và Đại học Yonsei cũng có các khoa khoa học thể thao, nơi họ nghiên cứu về sinh lý học, sinh học, tâm lý học thể thao và dinh dưỡng. Sự phát triển của khoa học thể thao tại Hàn Quốc cũng được áp dụng công nghệ tiên tiến như phân tích video, công nghệ theo dõi chuyển động và sử dụng trí tuệ nhân tạo để tối ưu hóa quá trình tập luyện của VĐV. Điều này giúp họ có thể cải thiện kỹ thuật và chiến thuật thi đấu.

Không chỉ vậy, Hàn Quốc đã đầu tư mạnh mẽ vào các công nghệ y tế và phục hồi tiên tiến, bao gồm các phương pháp trị liệu bằng nhiệt, massage và các thiết bị hỗ trợ khác giúp VĐV phục hồi nhanh chóng sau chấn thương. Thành tích đoàn Hàn Quốc đạt được tại Thế vận hội 2024 chính là minh chứng của việc áp dụng khoa học thể thao. Tất nhiên cũng cần nói thêm rằng nhà nước và doanh nghiệp cũng đóng một vai trò quan trọng trong việc phát triển khoa học thể thao thông qua việc đầu tư vào cơ sở hạ tầng, nghiên cứu và phát triển, cũng như hỗ trợ tài chính cho các VĐV và các chương trình đào tạo.

Thành công của thể thao Hàn Quốc góp phần không nhỏ trong sự vươn lên của nền thể thao châu Á. Lịch sử Thế vận hội chứng kiến sự thống trị của các quốc gia từ châu Âu và châu Mỹ. Tuy nhiên, số huy chương của các quốc gia châu Á tăng đều đặn từ Olympic 1984 cho đến nay. Mùa hè 2024 này, lục địa vàng đoạt được tổng cộng 290 huy chương, Trung Quốc giành 91 huy chương, Nhật Bản 45 và Hàn Quốc 32. Ngược lại, châu Âu đoạt số huy chương thấp thứ hai lịch sử, chỉ sau Thế vận hội 1996. ■

● Tổng Biên tập: **NGUYỄN ANH VŨ**
● Phó Tổng Biên tập: **PHAN THANH NAM - NGUYỄN VĂN MƯỜI**
● **TÒA SOẠN - TRỊ SỰ VÀ PHÁT HÀNH:**
Số 33 ngõ 294/2 Kim Mã, Q. Ba Đình, Hà Nội - ĐT: 024.37265564 - E.mail: baovanhoa@fpt.vn
● **GPXB:** Số 370/GP-BTTTT ngày 05/7/2016 của Bộ Thông tin và Truyền thông
● **VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM:**
170 Nguyễn Đình Chiểu, P. Võ Thị Sáu, Q.3, TP.HCM - ĐT/FAX: 028. 38230890 - 39100922
● **TRỤ SỞ VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM TẠI TỈNH KHÁNH HÒA:**
211 Thống Nhất, phường Phương Sài, TP Nha Trang, Khánh Hòa; ĐT: 0258. 3825008
● **TRỤ SỞ VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM TẠI TP ĐÀ NẴNG:**
12 Trương Hán Siêu, Q. Sơn Trà, TP Đà Nẵng - ĐT: 0236. 3897798
● **Chế bản:** Báo Văn Hóa
● **In tại:** Cty CP In Công đoàn Việt Nam
GIÁ: 5.000đ

Lở đất tại Uganda khiến 17 người thiệt mạng

Theo Hội Chữ thập đỏ, vụ lở đất tại bãi rác ở Thủ đô Kampala của Uganda đã khiến ít nhất 17 người chết. Hiện, lực lượng cứu hộ vẫn đang tiếp tục đào bới để tìm kiếm những người sống sót. Bãi rác thải Kiteezi là bãi rác duy nhất của Kampala trong nhiều thập kỷ, khiến nơi đây dần trở thành một ngọn núi lớn. Người dân địa phương từ lâu đã phàn nàn về tình trạng chất thải gây ô nhiễm môi trường và gây nguy hiểm cho mọi người xung quanh. Sau những trận mưa như trút nước trong mấy tuần gần đây, núi rác khổng lồ này đã sụp đổ đè bẹp và chôn vùi những ngôi nhà ở rìa bãi rác khi người dân đang ngủ.

Tổng thống Yoweri Museveni đã chỉ đạo di dời toàn bộ những người sống gần bãi rác. Hội Chữ thập đỏ đã dựng thêm lều trại gần đó để hỗ trợ những người phải di dời do lở đất.

N.P.M

74% người dân Pakistan thiếu tiền sinh hoạt

Các hộ gia đình ở thành thị tại Pakistan đang phải đối mặt với gánh nặng tài chính khi giá cả tăng hơn 14% trong năm qua. Có tới gần 74% dân số thành thị tại Pakistan không đủ khả năng chi trả các chi phí sinh hoạt hằng tháng bằng thu nhập hiện tại. Số liệu trên là kết quả từ một cuộc khảo sát do hãng tư vấn Pulse Consultant tiến hành trong tháng 7 và tháng 8 qua điện thoại với 1.110 người đang sinh sống tại 11 thành phố lớn nhất của Pakistan.

Trong số những người đang phải vật lộn để kiếm sống, 60% đã phải cắt giảm các khoản chi tiêu thiết yếu. Ngoài ra, 10% người dân đã phải kiếm việc làm thêm để bổ sung thu nhập.

K.HÂN

Tai nạn máy bay ở Brazil

Một chiếc máy bay chở 62 hành khách đã rơi tại Vinhedo, São Paulo (Brazil) khiến tất cả những người trên máy bay thiệt mạng, trong đó có 8 bác sĩ. Theo dữ liệu của Flightradar24, chuyến bay khởi hành từ Cascavel, thuộc bang Parana của Brazil và đang trên đường đến Guarulhos, thuộc bang São Paulo thì mất tín hiệu.

Trong số những hành khách gặp nạn có Arianne Risso, người đã làm việc mỗi ngày để giúp bệnh nhân của mình chiến đấu với căn bệnh ung thư. Hội đồng Y khoa Parana cho biết, Risso và ít nhất một đồng nghiệp của cô đang trên đường đến một hội nghị về ung thư.

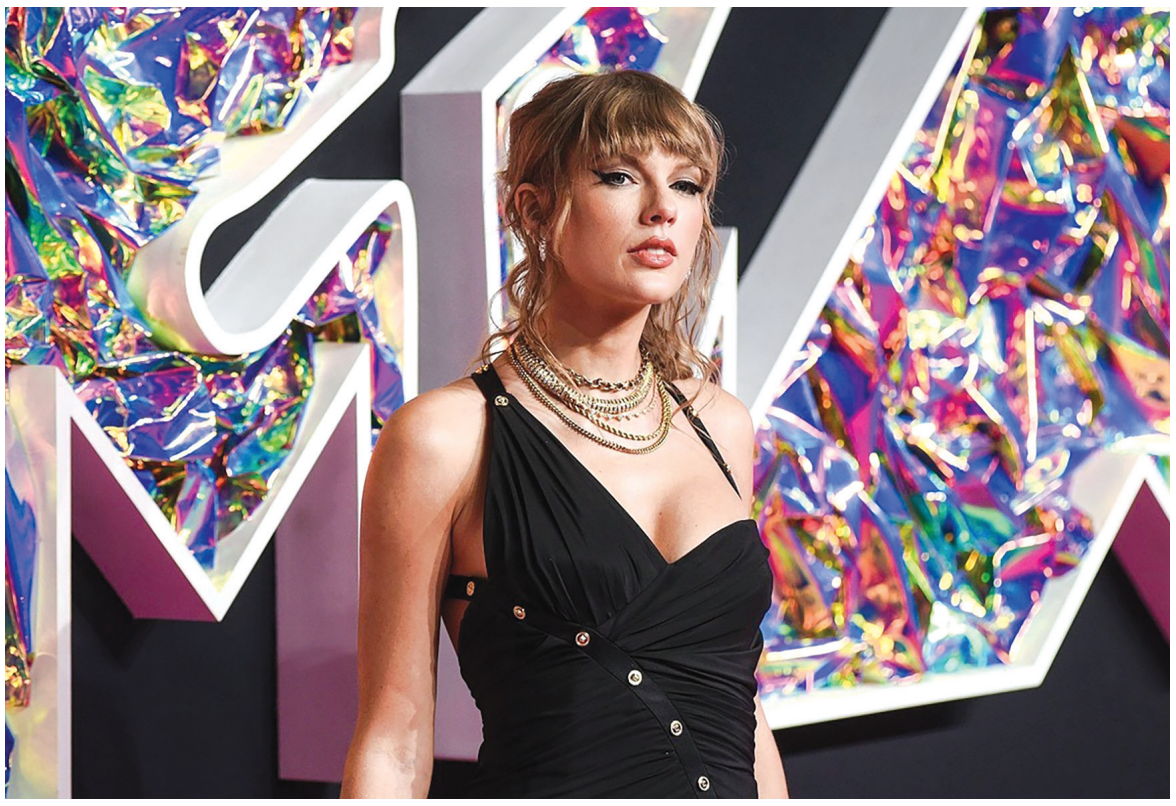
PH.MINH

VMAS 2024:

Taylor Swift dẫn đầu đề cử

CHI MAI

Các đề cử cho giải thưởng âm nhạc thường niên VMAs vừa được công bố. Taylor Swift tiếp tục dẫn đầu với 10 đề cử, "ẵm" cả ba giải thưởng chính dành cho video, nghệ sĩ và bài hát xuất sắc của năm. Bên cạnh đó, hạng mục Best New Artist (Nghệ sĩ mới xuất sắc nhất) được dự đoán sẽ có sự cạnh tranh khốc liệt.



Taylor Swift tại lễ trao giải MTV VMAs 2023 Ảnh: AP

Theo danh sách MTV mới công bố, Taylor Swift một lần nữa thống trị các hạng mục với ca khúc *Fortnight* song ca cùng Post Malone. Taylor Swift từng nhận 4 cúp Video của năm cho các sáng tác *Bad Blood* (2015), *You Need to Calm Down* (2019), *All Too Well:The Short Film* (2022) và *Anti-Hero* (2023). Nếu được xướng tên năm nay, Taylor Swift sẽ trở thành nghệ sĩ đầu tiên đoạt giải thưởng này trong ba năm liên tiếp. Năm 2023,Taylor Swift thắng lớn tại VMAs với 9 hạng mục. Hiện cô có 23 cúp VMAs chỉ xếp sau kỷ lục 28 cúp của Beyoncé. Taylor Swift, 35 tuổi, là ca sĩ kiêm nhạc sĩ người Mỹ, nổi lên nhờ những bản nhạc đồng quê vào năm 2006. Sau 10 album, Taylor nhận về 14 giải Grammy và 29 giải Billboard. Tháng 12.2023, tổ chức Guinness công nhận The Eras Tour là chuyến lưu diễn có doanh thu cao nhất mọi thời đại đạt hơn 1 tỉ USD. Tài sản ròng của ca sĩ khoảng 1,1 tỉ USD.

Bên cạnh đó, hạng mục Best New Artist (Nghệ sĩ mới xuất sắc nhất) được dự đoán sẽ có sự cạnh tranh khốc liệt. Năm 2024 chứng kiến sự vươn lên của hàng loạt các tài năng mới. Hạng mục Nghệ sĩ mới xuất sắc nhất tại VMAs 2024 được cho sẽ là màn đối đầu nảy lửa giữa những nữ nghệ sĩ, nổi bật là Sabrina Carpenter với *Espresso* và Chappell Roan với *Good Luck, Babe!*.

Còn với Lisa, hiện là cái tên xuất thân từ showbiz Hàn Quốc nhận đề cử nhiều nhất tại MTV VMAs, với 3 hạng mục Kpop hay nhất, Biên tập xuất sắc nhất và Video có vũ đạo xuất sắc nhất cho bài hát *Rockstar*. Jungkook về nhì với 2 hạng mục Kpop hay nhất và Màn kết hợp xuất sắc nhất cho *Seven*. Tranh giải Kpop hay nhất còn có những cái tên quen thuộc như NCT Dream, NewJeans, Stray Kids và Tomorrow X Together. Ngoài ra, với Easy, Le Sserafim có tên trong đề cử hạng mục Màn trình diễn triển vọng của năm.

Trong khi nhiều người hâm mộ chúc mừng và bày tỏ sự tự hào dành cho thần tượng, một số ý kiến cho rằng để Jungkook và Lisa vào đề cử Kpop hay nhất không phù hợp. Khán giả phân tích *Seven* và *Rockstar* đều có lời tiếng Anh, đối với trường hợp của Jungkook được phát hành trong album hoàn toàn bằng tiếng Anh. Theo khán giả, ngoại trừ họ xuất thân từ nhóm nhạc Kpop và Jungkook là người Hàn Quốc, không có lý do gì để những bài hát trên được xếp vào thể loại Kpop, thay vào đó nên phân loại là pop.

Cư dân mạng bình luận: "Tại sao hai bài hát hoàn toàn bằng tiếng Anh lại được đề cử ở hạng mục Kpop thay vì nhạc pop? Tôi hiểu họ là nghệ sĩ gốc Hàn nhưng bài hát không phải bằng tiếng Hàn tại sao không đề cử họ ở hạng mục nhạc pop hay nhất?", hay "Bài hát tiếng Anh được đề cử cho Kpop hay nhất là vô lý", "Họ nên được đề cử ở hạng mục nhạc pop hoặc bài hát hay nhất. Họ đã đạt được những con số tương tự như các nghệ sĩ phương Tây" và "Họ tạo ra một hạng mục mới chỉ dành cho nghệ sĩ châu Á vì họ không muốn ảnh hưởng đến giải thưởng của phương Tây"...

Năm 2019, MTV thêm hạng mục Kpop hay nhất (Best Kpop) vào chương trình trao giải để tôn vinh các thần tượng Kpop. Thay đổi này cũng đã gây tranh cãi trong cộng động yêu âm nhạc. Một số đánh giá sự công nhận từ MTV cho thấy thể loại âm nhạc bắt nguồn từ Hàn Quốc đã phát triển lớn mạnh, vươn tầm quốc tế. Tuy nhiên, số khác coi đây là cách để tách biệt các ngôi sao Kpop khỏi các hạng mục khác.

Lễ trao giải MTV Video Music Awards (VMAs) năm nay diễn ra vào ngày 10.9 tại nhà thi đấu UBS Arena, New York (Mỹ).■

GÓC BÌNH LUẬN

Không nên xem nhẹ

LƯƠNG SAN

Trong vài tuần qua, tỷ lệ xét nghiệm dương tính với virus SARS-CoV-2 tại nhiều quốc gia đã gia tăng đáng kể. Tổ chức Y tế thế giới cảnh báo, Covid-19 vẫn đang cướp đi sinh mạng của khoảng 1.700 người mỗi tuần trên toàn cầu và làn sóng lây nhiễm mới đang âm thầm bùng phát tại nhiều quốc gia.

Nguy cơ xuất hiện các biến thể nghiêm trọng hơn ngày càng tăng khi virus không ngừng lây lan và tiến hóa, có thể dẫn đến một biến thể kháng lại sự can thiệp của y tế và kéo theo nguy cơ những người dân mắc bệnh nghiêm trọng tăng cao. Mặc dù tỷ lệ nhập viện còn thấp, nhưng các chính phủ vẫn cần duy trì giám sát, giải trình tự virus và bảo đảm tiếp cận các xét nghiệm, phương pháp điều trị và vắc xin đáng tin cậy với giá cả phù hợp. Đồng thời, người dân không nên bỏ qua các biện pháp giảm thiểu lây nhiễm Covid-19, nhất là các nhóm người có nguy cơ cao thì cần duy trì tiêm vắc xin phòng ngừa theo khuyến nghị.

Bên cạnh đó, nghiên cứu của các chuyên gia cho thấy, trên toàn thế giới hiện có khoảng 400 triệu người gặp phải các triệu chứng và di chứng hậu Covid-19 kéo dài. Ước tính phí tổn kinh tế từ các vấn đề liên quan như dịch vụ chăm sóc sức khỏe, người mắc Covid-19 kéo dài không thể quay lại làm việc là khoảng 1.000 tỉ USD mỗi năm, tương đương 1% GDP toàn cầu. Đáng nói là khoảng 6% người trưởng thành trên toàn thế giới đã mắc các triệu chứng hậu Covid-19 kéo dài. Nhiều người chưa phục hồi hoàn toàn và việc điều trị căn bệnh này vẫn đang là gánh nặng không nhỏ.

Trong bối cảnh thế giới vẫn đang phải đối mặt với nhiều thách thức lớn từ các cuộc xung đột địa chính trị ở khu vực châu Âu và Trung Đông, những hệ lụy kéo dài về kinh tế - xã hội sau đại dịch, thì việc giảm thiểu những rủi ro từ dịch bệnh là vô cùng cần thiết. Việc đề cao cảnh giác, chủ động phòng ngừa, đối phó với những diễn biến mới của Covid-19 là không thể xem nhẹ và cần sự vào cuộc tích cực của các chính quyền và người dân toàn cầu. ■